

Bakgrunn for vedtak
Skoelva kraftverk

Bardu kommune i Troms fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Nordkraft prosjekt
Referanse	201103413-45
Dato	16.01.2017
Notatnummer	KSK-notat 03/2017
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Rune Moe

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Nordkraft Prosjekt AS ønsker å utnytte et fall på 95 m i Skoelva i Bardu med inntak på 250 moh. og kraftstasjon på 155 moh. Inntaksdammen i betong er planlagt med en lengde på ca. 15 m og en høyde på 4 m. Fra inntaket føres vannet i et 1800 mm rør over en strekning på 2,1 km ned til kraftstasjonen. Rørgata graves ned og dekkes til på hele strekningen. Det søkes om bygging av bru og ca. 800 m ny permanent vei, samt ca. 300 m midlertidig vei.

Middelvannføringen ved inntaket er 3,4 m³/s, og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 9,4 m³/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 6,9 MW. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring på en 2,2 km lang elvestrekning. Det er planlagt å slippe en differensiert minstevannføring på 800 l/s i sommerstid (1.5 – 30.9) og 200 l/s resten av året.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 16,5 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er relativt høyt for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2014-16) har NVE klarert drøyt 2,2 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi. Økonomisk sett vurderer NVE tiltaket til å være bedre enn gjennomsnittet sammenlignet med andre småskala vannkraftverk som det er søkt konsesjon for de siste årene.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Bardu kommune er positive til tiltaket, men mener at inntaket med fordel kunne ha vært flyttet 150-200 m ned grunnet friluftaktiviteter. Kommunen opplyser også om stor lokal motstand til prosjektet. **Fylkesmannen i Troms** har fremmet innsigelse til utbygging av Skoelva kraftverk grunnet store reindriftsinteresser. Fylkesmannen trekker også frem at tiltaksområdet er klassifisert som et svært viktig friluftsområde. **Troms fylkeskommune** fraråder at det gis konsesjon for kraftutbygging i Skoelva, da viktige verdier for friluftsliv og landskap forringes. **Sametinget** mener tiltaket vil få vesentlig negative konsekvenser for utøvelse av samisk kultur og næring, og har fremmet innsigelse til Skoelva. **Hjertind reinbeitedistrikt** går imot en utbygging av Skoelva kraftverk, da det er et sentralt (helårs) beiteområde og flyttlei for Hjertind reinbeitedistrikt. De bemerker også at området allerede er belastet fra før med store inngrep som kraftlinjer, hytter og bilveier. **Skoelvas venner** er sterkt imot tiltaket, og viser til at området har stor verdi for landskap og friluftsliv. Skoelvas venner har også samlet inn mer enn 100 underskrifter imot utbyggingen. **Sju grunneiere i Skoelvdalen** har også gått sammen om en uttalelse som er sterkt kritisk til utbyggingen, og slutter seg til Skoelvas venners høringsinnspill. **Barduevas venner (BV)** har sammen med **Bardu jeger- og fiskeforening (BJFF)** og **NJFF-Troms** utarbeidet en felles høringsuttalelse der de ikke tar stiling til konsesjonsspørsmålet, men ønsker at det gjøres en fullstendig kartlegging av fisk og bunndyr i elva. De minner også om økt motorisert ferdsel og Forsvarets virksomhet i utkantstrøkene i kommunen, og ber om at det vurderes om den samlede belastningen i kommunen er nådd. **Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms** viser til «klar tale» fra grunneiere og lokalbefolkning om å la Skoelva renne fritt. Ut ifra elvas verdi for rekreasjon, samt avgrensning som svært viktig friluftsområde, anbefaler FNF Troms at konsesjon ikke gis. **Midt-Troms friluftsråd** er imot tiltaket, og mener at en utbygging av Skoelva vil forringe friluftsverdiene, samt den regionale og særlig lokale bruken av området. Friluftsrådet trekker også

frem den samlede belastningen på vassdragsnaturen i området, som påpekt av FNF. **Roald og Bjarne Ramberg** er imot tiltaket, og mener de store inngrepene i naturen vil skape varige sår som forringer opplevelsesverdien av området. De varsler også om uavklarte grunneierrettigheter. **Troms Kraft Nett AS** uttaler at det ikke er plass til Skoelvas estimerte produksjon i eksisterende distribusjonsnett uten oppgraderinger.

NVE konstaterer at tiltaksområdet er viktig for reindriften. Tiltaksområdet til Skoelva kraftverk kvalifiserer til å være et særverdiområde, da tiltaksområdet har en flyttlei. Omsøkte tiltak vil krysse denne flyttleien. NVE mener likevel at konsekvensene for reindriften vil være av midlertidig karakter, da rørgaten over tid vil revegeteres. NVE har her lagt vekt på at tiltaket er planlagt under skoggrensa i et frodig område, og antar at revegeteringen i området vil gå relativt raskt. NVE har lagt stor vekt på at flyttleien ikke blir avskåret permanent, ved at rørgaten graves ned. Konsekvensene for reindriften kan også reduseres gjennom avbøtende tiltak som restriksjoner i anleggstiden, og smal anleggsbredde der rørgata krysser flyttleien. Tiltakets innvirkning på beiteområder vurderes også av NVE til å være av midlertidig art. NVE har også tatt med i betraktningen at tiltaksområdet ligger i et område med hytter, bilveier, kraftlinjer og en del menneskelig aktivitet allerede. NVE ser ingen grunn til at omsøkte tiltak skal gi varige negative virkninger for reindriften. Dersom det blir gitt konsesjon til tiltaket må inntaket av reindriftsmessige grunner utformes slik at det ikke er til hinder/sjenanse for rein og reindriften.

Skoelvdalen er avgrenset som et viktig friluftsområde av A-verdi, og scorer generelt høyt på kriteriene i friluftsområdekartleggingen. Fraføring av vann i elva vil riktignok forringe lokale turområder noe, men NVE er av den oppfatning at de viktigste friluftskvalitetene og turområdene ligger lenger inne i dalen. Samlet sett har ikke NVE vektlagt landskap og brukerinteresser tungt i sin avgjørelse av konsesjonsspørsmålet, men vi noterer oss at tiltaket vil kunne ha innvirkning på lokalt friluftsliv. NVE mener likevel dette er akseptable konsekvenser ved en ev. gjennomføring av tiltaket. I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Skoelva kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. Det er påvist svært få biologiske verdier i og langs vassdraget som vil påvirkes negativt ved en ev. utbygging av Skoelva kraftverk. NVE har følgelig lagt liten vekt på biologisk mangfold i sitt vedtak.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Nordkraft Prosjekt AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Skoelva kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven. Ettersom Fylkesmannen og Sametinget har innsigelse i saken, vil saken sendes til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse med mindre innsigelsen trekkes.

Innhold

Sammendrag	1
NVEs konklusjon	2
NVEs oppsummering av sakene i Bardu kommune	3
Oversiktskart småkraftpakke Bardu	4
Søknad	5
Høring og distriktsbehandling	8
NVEs vurdering	22

NVEs konklusjon	32
Forholdet til annet lovverk	34
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	36
Øvrige forhold	38
Vedlegg	38

NVEs oppsummering av sakene i Bardu kommune

NVE har foretatt en samlet behandling av fem søknader om tillatelse til bygging av småkraftverk i Bardu kommune. De respektive bakgrunn for vedtak-notatene for søknadene er angitt i tabellen under. Søknadene er i disse dokumentene samlet sett referert til under fellesnavnet Bardupakken. Kart som viser sakene som omfattes av Bardupakken er vedlagt.

Fem søknader om anleggskonsesjon for nettilknytning av småkraftverk er behandlet samtidig med søknadene om vassdragskonsesjon.

Under behandlingen av søknadene i Bardu kommune har NVE vurdert hver enkelt sak for seg og vurdert sumvirkningene av eksisterende og nye utbygginger der hvor NVE har funnet dette relevant.

KRAFTVERKSNAVN	KSK-NOTAT	PRODUKSJON (OMSØKT GWh)	PRODUKSJON (GITT GWh)	KOSTNAD
Tverrelva kraftverk	2/2017	20,8	0	3,72
Skoelva kraftverk	3/2017	16,5	16,5	4,00
Skinskardelva kraftverk	4/2017	9,6	0	4,40
Salvasskardelva kraftverk	5/2017	22,3	21,6	4,65
Liveltskardelva kraftverk	6/2017	6,0	0	4,12
Alle kraftverkene		75,2	38,1	

En samlet behandling av sakene er valgt for å gjøre det enklere for NVE å vurdere samlet belastning av de konsesjonsøkte tiltakene og gi en mer helhetlig oversikt over fordeler og ulemper for allmenne og private interesser. Samlet høringsutsendelse av sakene gjør det også lettere for høringsparter å vurdere sakene opp mot hverandre og gi mer grundige innspill på samlet belastning.

I høringsperioden til småkraftsakene i Bardupakken ble det fremmet innsigelse fra Fylkesmannen i Troms, Sametinget (krav om konsultasjon i tillegg) og Bardu kommune slik at det samlet foreligger innsigelse fra ett eller flere hold til alle søknadene. NVE hadde konsultasjonsmøte med Sametinget 14.11 og 15.11.2016, innsigelsesmøte med Fylkesmannen 6.12.2016 og Bardu kommune den 8.12.2016.

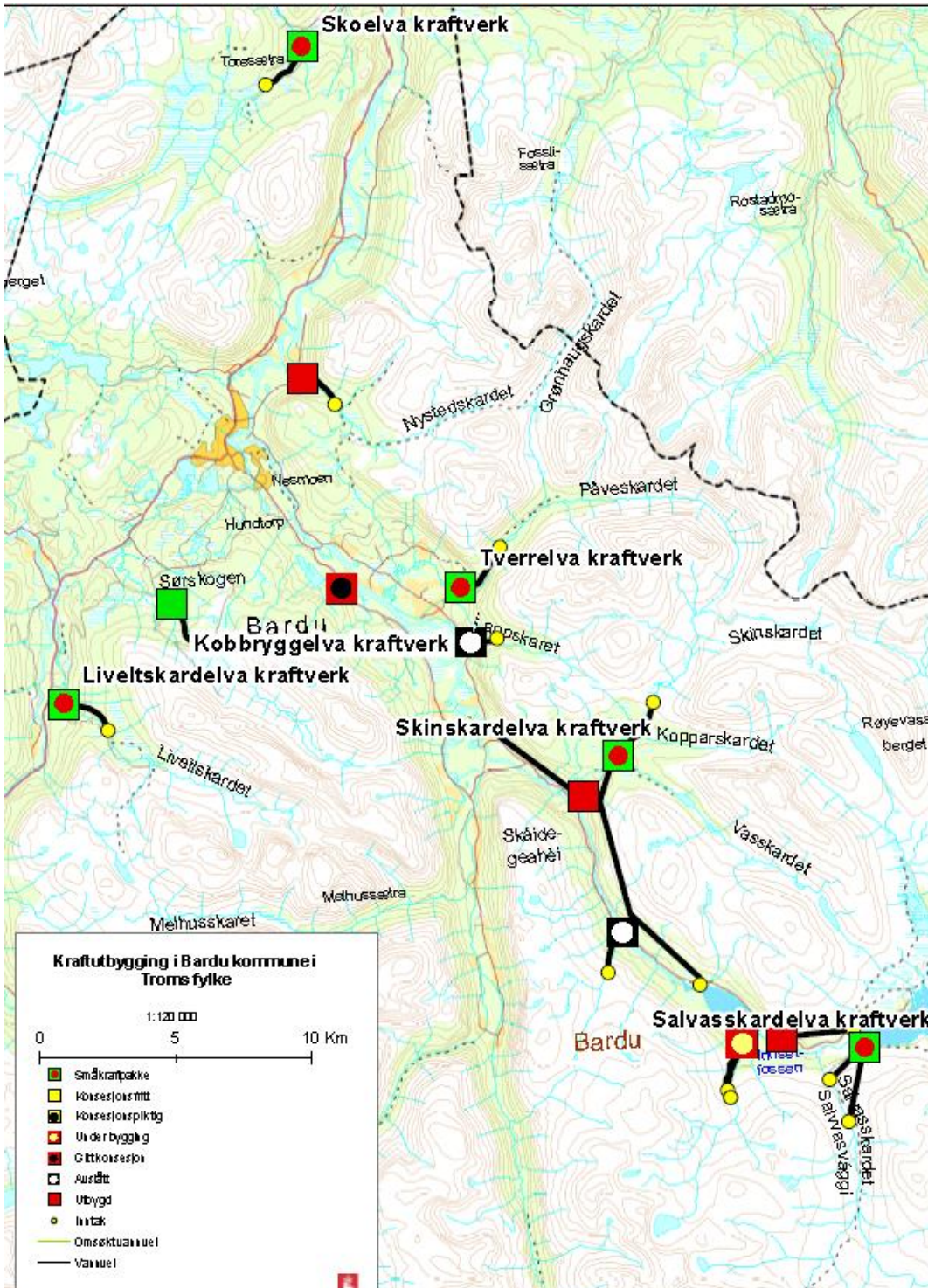
Etter en helhetsvurdering av planene for de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved to av de omsøkte tiltakene er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. Dette gjelder Skoelva og Salvasskardelva kraftverk. NVE mener ulempene ved bygging av Tverrelva og Skinskardelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt for disse kraftverkene og konsesjon kan da ikke gis.

Liveltskardelva kraftverk ligger i verna vassdrag, og skal derfor vurderes opp mot vannressursloven § 35 første ledd post 5. Vassdraget ble verna i forbindelse med verneplan I. En viktig del av

vernegrunnet var biologisk mangfold. Liveltskardelva kraftverk vil berøre verneverdiene negativt og er dermed i strid med vernegrunnet. Kravet i vannressursloven § 35 post 5 er ikke oppfylt for dette kraftverket.

Samlet vil NVEs vedtak gi 38,1 GWh i ny fornybar energiproduksjon i et middels år. Vi mener dette vil gi et bidrag til å oppfylle kravet i den felles sertifikatordningen inngått med Sverige.

Oversiktskart småkraftpakke Bardu

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Nordkraft Prosjekt AS, datert 06.07.2015:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å bygge Skoelva kraftverk i samsvar med planene beskrevet i vedlagte saksdokumenter

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Skoelva kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

3. Etter energiloven om anleggskonsesjon til:

Nedgravd PEX-kabel 150 mm² ca 1,5 km fra kraftstasjonen til påkoblingspunkt for 22 kv-linje, ref vedlegg 3 s. 3 og 4.

Skoelva kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	86,3
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	105,835
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	38,89
Middelvannføring	m ³ /s	3,356
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,693
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,630
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,150
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	250
Avløp	moh.	155
Lengde på berørt elvestrekning	m	2180
Brutto fallhøyde	m	95
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,216
Slukeevne, maks	m ³ /s	9,40
Minste driftsvannføring	l/s	150
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	800
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	200
Tilløpsrør, diameter	mm	1800
Tunnel, tverrsnitt	m ²	-
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	2100
Installert effekt, maks	MW	6,9
Brukstid	timer	2560
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	3,2
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	13,3
Produksjon, årlig middel	GWh	16,5
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad	mill.kr	55,0
Utbyggingspris	kr/kWh	4,00

Skoelva kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	7,8
Spenning	kV	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	7,8
Omsetning	kV/kV	6,6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde		1,5
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Søker er Nordkraft Prosjekt AS (tidligere Nordkraft Vind og Småkraft AS). Selskapet er et heleid datterselskap i Nordkraft AS, som er et offentlig eid kraftselskap med hovedkontor i Narvik. Konsernet Nordkraft disponerer kraftproduksjon og uttaksrettigheter på til sammen 1,2 TWh per år. For ytterligere informasjon om Nordkraft vises det til www.nordkraft.no. Tiltakshaver har etter sin vurdering inngått avtale med de nødvendige grunneierne til en realisering av omsøkte planer. Det er imidlertid en tvist om fallrett og eiendomsforhold midt på utbyggingsstekningen. NVE anser dette som et privatrettslig forhold, som må løses i minnelighet eller gjennom rettsapparatet dersom det gis konsesjon til kraftverket.

Beskrivelse av området

Skoelva ligger i Bardu kommune i Troms fylke. Tiltaksområdet er lokalisert like sørvest for tettstedet Bardufoss. Skoelva drenerer et delfelt i vassdraget (196.AAZ), som munner ut i Barduelva. Videre beskriver søker tiltaksområdet på følgende måte:

«Hovedgrena av Skoelvavassdraget har en lengde på ca. 11 km fra høyeste punkt, fra Kampen på kote 963 til det munner ut i Barduelva på ca. kote 80. Det er ikke breer i nedbørsområdet. Opp til ca. kote 500 er det tett bjørkeskog med avtagende tetthet og snauffjell fra ca. kote 700 og oppover. I den nedre delen av Skoelvdalen er det og innslag av furu. Det er etablert vei på begge sider av Skoelva i området rundt inntak, rørgate og kraftstasjon. Området benyttes også av en del hytteeiere. Det er imidlertid ingen hytteeiere som vil bli varig berørt av utbyggingen med unntak av 5-6 hytter som vil kunne oppleve noe støy av anleggsmaskiner i forbindelse med etablering av rørgaten. Det er ingen næringsvirksomhet innen influensområdet. Området benyttes til noe skogsdrift hvor på det meste går til brensel til eget bruk. Øvrige eksisterende inngrep nevnes 132 KV kraftlinje ca. 1 km sør øst for Skoelva og Troms Krafts vannkraftanlegg Bardufoss Kraftverk (215 GWH) som ligger i ett annet vassdrag noen km lengre sør.»

Teknisk plan

Inntak

Dammen er planlagt 4 m høy og med en damkrone med lengde 15 m på kote 250. Endelig valg av damtype er ikke gjort. Dammen vil bli bygget i betong, sannsynligvis som platedam med støtteribber.

Det planlegges å bygge et arrangement for slipping av minstevannføring sommer og vinter. Endelig løsning på slipp av minstevannføring vil bli bestemt i en ev. detaljplanfase. Neddemt areal vil være ca. 1,3 – 1,5 dekar og vannvolum i inntaksdammen vil bli ca. 40 000 m³.

Vannvei

Rørgaten vil bli ca. 2100 m lang og røret vil bli nedgravd hele strekningen. Fra inntak sprenges det ut grøft ved elvebredden. I de øverste 500 meter av traseen vil det bli grøft i en blanding av fjell og morenemasser. Resterende del av traseen består i hovedsak av morenemasser. Det er nødvendig med skogshogst i hele traseen i en bredde på ca. 20 meter.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen blir liggende i dagen på kote 155. Med et fall på 95 m mener søker at tiltaket er i skjæringspunktet mellom Peltonturbin og Francisturbin, og endelig valg av turbintype er ikke fastsatt. Simuleringene i søknaden forutsetter en stor og en liten maskin, noe som er en reell mulighet. Generatoren får en ytelse på 7,8 MVA, og transformatoren blir 7,8 MVA med en opptransformering fra 6,6 kV til 22 kV. Det vil ifølge søker bli vektlagt en estetisk plassering av kraftstasjonen i terrenget, og materialvalget gjøres ut fra støyisolerende egenskaper og visuell effekt. Selve kraftstasjonsbygningen får en grunnflate på ca. 100 m².

Nettilknytning

Det søkes tilknytning til nett via kabel (1,5 km) fra stasjon og direkte over elva og videre langs eksisterende vei til nærmeste 22 kV linje, som eies av Troms Kraft Nett. Det skal legges PEX- kabel 150 mm². Alternativt legges samme type kabel fra stasjon langs ny vei, over elva ved ny bru og videre langs eksisterende vei. Dette vil imidlertid øke lengden på kabel med ca. 1,2 km, og kostnadene for tilknytningen blir høyere.

Veier

Det eksisterer en skogsbilvei på østsiden av elva langs hele utbyggningsstrekningen. Denne vil bli benyttet til transport i byggefasen. Ellers vil det etableres midlertidige veier langs vannveien i anleggsfasen. Det søkes også om å etablere en ny permanent vei (750 – 800 m) og bru på nedre tredjedel av utbyggningsstrekningen. Brua vil ikke bli dimensjonert for tunge transporter, da det i tillegg planlegges en midlertidig vei fra eksisterende skogsbilvei til dette formål. Det søkes om totalt 250 - 300 m midlertidig vei utover det som er planlagt i rørgatetraseen.

Massetak og deponi

Det er et eksisterende masseuttak i nærheten av tiltaksområdet, nærmere bestemt langs Barduelva like sør for bebyggelsen ved Elverum i nedre Bardu. Normalt vil masser fra grøfta arronderes langs trasséen og det blir ikke behov for deponier. Dette har vært tilfelle på de prosjektene tiltakshaver tidligere har realisert. På vestsiden av planlagt bru over Skoelva ligger et område ved eksisterende vei som kan brukes til mellomlagring av masser under anleggsperioden. Stein fra fjellgrøft tenkes brukt til plastring mot elvebredden langs øvre del av rørgaten, som beskyttelse mot erosjon. For øvrig vil områder ved inntak og kryss adkomstvei/midlertidig vei være aktuelle.

Arealbruk

Anleggsdel	Inntak	Rørtrasé/vei	Vei/rigg	Kraftstasjon	Kabel	Sum
Midlertidig Areal [daa]	1,2	44	3/1,2	1,2	1,5	51
Permanent Areal [daa]	1,2	0,6	8	0,5	0,5	11

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Tiltaksområdet er definert som landbruks-, natur, og friluft (LNF)-område i kommuneplanens arealdel.

Verneområder

Tiltaksområdet omfattes ikke av vedtatte verneplaner, men der Skoelva munner ut i Barduelva ligger et kartlagt naturområde (BN00040324): *Skoelv-utløpet* - Evjer, bukter og viker (A-verdi). Tiltaket antas å ikke ha vesentlig innvirkning på dette.

EUs vanddirektiv

I følge databasen <http://www.vann-nett.no> hører berørt elvestrekning til inn under vannforekomst *Skoelva Øvre*, som er antatt å ha «*svært god økologisk tilstand*» med vanntype «*middels, moderat kalkrik, humøs*». Forurensningsparametere er ikke undersøkt. Det er ingen antatt risiko for at miljømålet «*god økologisk tilstand*» ikke nås innen 2021.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 16.08.2016 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen, FNF Troms, Hjerttind reinbeitedistrikt, Sametinget, samt en del privatpersoner. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Bardu kommune har gitt en uttalelse i brev datert 19.02.2016 med følgende vedtak som gjelder alle de fem småkraftverkene:

«Bardu kommune stiller seg positiv til samtlige fem omsøkte kraftverk, med avbøtende tiltak basert på rådmannens veldegg 3 i saksframlegget, med særlig vekt på tiltak vedrørende støy, gjenlegging og revegetering. Rådmannen utarbeider høringssvar.»

Bardu kommune varsler innsigelse ved val av stasjonsplassering i alternativ 1 ved utbygging av Salvasskardelva.»

Spesifikt for Skoelva skriver kommunen følgende:

«Inntak og stasjon

Inntaket er lokalisert til et sted med friluftskvaliteter utover de som finnes noe lenger ned. I forhold til friluftsjakter knyttet til selve elva kunne inntaket med fordel ha vært flyttet 150-200 m lenger ned. Mht stasjonsplasseringen har en ingen merknader.

Rørgate

Rørgate gravd ned langs østre bredd blir et betydelig inngrep. Det er stedvis et terreng med mye blokk/stor stein og fjell i dagen som betinger sprenging og tilførsel av omfyllingsmasser rundt røret. Rørdiameteren er stor (180) cm. Til sammenlikning har Dittielva og Krogstadelva rørdiameter på hhv 90 cm og 100 cm.

Rørgata passerer nær inntil to hyttetun som ligger hhv 35 og 45 m fra sentrum rørgate. Med 20 m bredde på rørgatene vi disse komme så nær som 20-30 m fra selve hyttene. I dette området med stor blokk og tildels fjell i dagen, blir det en stor utfordring å begrense den negative landskapsmessige effekten på de første 800 meterne (bilde nedenfor, rørgate angitt med rød strek). Det kreves helt spesielle hensyn i denne delen av rørgata og kommunen ber om at det utredes tunnel forbi dette området.

Brukerinteresser

I søknadens pkt 3.11 er disse beskrevet på to linjer. Det står at det ligger to hytter på utbyggingsstrekningen noe som er feil. Det ligger to hytter mellom veien og elva nedstrøms inntaksområdet og to hytter ovenfor veien. Disse må også medregnes i influensområdet. Området prosjektet ligger i er kartlagt og verdisatt som Svært viktig friluftsområde i Troms fylkeskommunes kartlegging.

I hht verdifastsettingen er det gitt høy verdi pga følgende kriterier: Brukerfrekvens, natur- og kulturhistoriske opplevelseskvaliteter, symbolverdi, beitende elg og rein, tilgjengelighet, tilrettelegging og egnethet for flere aktiviteter. Dette er standardiserte vurderingskriterier og de nevnte kriterier har fått verdi 4 eller 5, hvor 5 er høyeste.

Når det gjelder den berørte elvestrekning så vurderes den ikke å ha større friluftsjakter utover lokalt nivå, men her er det registrert et svært stort lokalt engasjement.

Avbøtende tiltak

Når det gjelder minstevannføring så er det for alle interesser sommervannføringen som er viktig. Tidligere planlagt minstevannføring er doblet til 800 l/sek, og det er noe over 5-persentilen sommer (630 l/s). Vintervannføringen er også økt doblet fra 100 til 200 l/s. Dette er et nivå på minstevannføring som kan aksepteres dersom det gis positiv uttalelse. Denne vannføringen vil sannsynligvis være tilstrekkelig til å opprettholde levedyktige habitater for fossefallet. Når det gjelder stor negativ virkning av rørgate for nærliggende hytter er det vanskelig å se avbøtende tiltak med god nok virkning, bortsett fra tunnel.»

Fylkesmannen i Troms har i brev av 02.02.2016 gitt følgende oppsummering av sin egen uttalelse angående Skoelva kraftverk:

«Fylkesmannen har innsigelse til utbygging av Skoelva kraftverk. Begrunnelse er at det går viktige flyttveier for rein gjennom Skoelvdalen, og at dalen er helårsbeiteområde for rein. Flyttveier, oppsamlingsområder og kalvingsområder er særverdiområder for reindriften.

Flyttveier er vernet i reindriftsloven § 22. Anlegg av småkraftverk vil influere på reinbeitedistriktets bruk av området.»

Videre skriver Fylkesmannen at:

«I Troms fylkeskommune sin oversikt over kommunens verdisetting av friluftsområder i Troms fra 2013, er tiltaksområdet klassifisert som svært viktig friluftsområde (A). I faktarket for Skoelvdalen-Sundlifjellet går det blant annet fram at «Området strekker seg fra Sørreisa grense i nord til Storalå og Langvasslia i sør og er et flerbruksområde med reinbeite, skogsdrift, jakt - og fiske og rekreasjon. Området er attraktivt sommer og vinter med god adkomst fra opparbeidet parkeringsplasser. Mot vest ligger de kjente fjellene Hjerttind og Kampen». Om kultur står det videre at «Prosjektet "På gamle tufter i nedre Bardu" har gjennomført rydding og merking av alle gamle stier til 7 setertufter. Her er det tilrettelagt rasteplasser med bord og benker, samt at det er satt opp informasjon om seterdrifta. Disse merka stier er lagt inn på Turkart Midt-Troms. Den gamle ferdssveien fra Rabbåsen i Sørreisa til gamle Skoelvbua, er merket og benyttes til den årlige turmarsjen "Dølatråkket". Turen er ca. 15 km. med rasteplass halvveis hvor det er satt opp gapahuk». Dette kommer ikke fram i søknaden. Eneste vurdering av konsekvenser for friluftsliv er at 5-6 hytter vil kunne oppleve støy fra anleggsmaskiner i forbindelse med etablering av rørgate. Fylkesmannen savner en grundigere utredning av virkninger på friluftsliv.»

Fylkesmannen mener også at det bør gjennomføres kartlegging av ferskvannsbiologiske forhold rundt tiltaksområdet slik at konsekvensene av tiltaket blir kjent.

Troms fylkeskommune skriver i sin høringsuttalelse av 26.01.2016 følgende om Skoelva Kraftverk:

«Skoelva kraftverk

Fylkeskulturetaten kjenner ikke til at det skal finnes legalfredete kulturminner innenfor vårt ansvarsfelt som kommer i konflikt med ei eventuell utbygging slik den beskrives i konsesjonssøknaden.

Skoelva ligger i et område som er klassifisert som et svært viktig friluftslivsområde (kategori A) jf www.naturbase.no. Brukerne av området kommer både fra Målselv og Bardu. I søknaden er friluftslivsverdien vurdert til middels, noe som anses som for lavt. Området er attraktivt både sommer og vinter, og har god adkomst med opparbeide parkeringsplasser. Turstier er ryddet og merket langs elva og til gamle setertufter. Turene i området er klassifisert som lette i Turkart Indre Troms. Det er tilrettelagt rasteplasser med bord og benker. Det trækkes skiløyper fra Bjørnsmo om vinteren. Grunneiere i Skoelvdalen hevder at det er fisk i mange av kulpene i hele vassdraget, inklusive kulpene mellom inntaksdam og kraftverk, og at fisket i elva i de senere år har økt og ikke minket.

Rørgaten på østsiden av elva, vil bli godt synlig fra deler av turstien. I tillegg til redusert vannstand vil rørgata redusere friluftslivsopplevelsene i området betydelig. Lyden fra elva vil savnes, og områdets verdi som svært viktig friluftslivsområde vil reduseres. Elva er sentral for naturopplevelsene og rekreasjonen i Skoelvdalen.

Fylkeskulturetaten fraråder at det gis konsesjon for kraftutbygging i Skoelva, da viktige verdier for friluftsliv og landskap forringes.»

Sametinget har fremmet både krav om konsultasjon og innsigelse til Skoelva, Tverrelva og Skinskardelva kraftverk i sin uttalelse av 26.01.2016, som gjelder samtlige av de fem kraftverkene i Bardupakken:

(...)

Hensyn til reindrift - innsigelse

Reindrift er viktig samisk næring og kulturbærer i Troms. Hjerttind/Altevatn reinbeitedistrikt blir berørt av utbyggingene i Skoelva, Tverrelva, Skinnskardselva og Salvasskardselva. Talma sameby fra svensk side benytter seg av området ved Salvasskardselva og blir også berørt av tiltaket. Gielas reinbeitedistrikt blir berørt av utbygging av Liveltskardelva. Sametingets utgangspunkt er at naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse i området må ivaretas i forbindelse med tiltakene. Tiltakene alene eller samlet sett skal ikke medføre vesentlig ulempe for samisk kultur og næringsutøvelse.

Lovkommentaren til plan- og bygningsloven understreker at der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistrikt vurderes. Søknadene er sendt samlet på høring, men det er ikke gjort noen vurdering av de samla virkningene av de omsøkte tiltakene. Sametinget mener at det burde vært utarbeidet en utredning av samla belastning av de foreslåtte og eksisterende tiltakene til reinbeitedistriktene. I tillegg til de nye foreslåtte tiltak er distriktene blant annet berørt av utbygging av ny 420kV kraftlinje. Sametinget ber om at det utarbeides en vurdering om den samlede belastningen av de foreslåtte kraftverkene sammen med eksisterende tiltak. Dette skal gjøres for hvert berørt distrikt.

Hjerttind/Altevatn reinbeitedistrikt opplyser at det er spesielt Skoelva og Skinnskardelva kraftverk som vil være utfordrende for distriktets drift. Ved Skoelva kraftverk har distriktet nylig erfart konsekvenser av anleggsperioden til reindrift når utbygging av 420kV kraftlinje har pågått. Rein skyr unna området og det er ikke sikker at de vil ta tilbake område rett etter at anleggsperioden er over. Området er viktig for rein på våren rett etter kalving opplyser distriktet. Ved Skinnskardselva uttrykker distriktet bekymring for at den planlagte rørgata skal gå langt inn i viktige vinterbeiter. Det er planlagt revegetering av rørtrase men distriktet er usikker hvor lang tid dette vil ta i og med at det er snakk om et høyfjellsområde med svært harde klimatiske forhold. Flere av planlagte kraftverk berører flyttelei for rein, som angitt på reindriftsforvaltningens reindriftskart. Tverrelva kraftverk er planlagt midt i flyttelei for rein.

Ved Skinnskardelva kraftverk er inntaket planlagt midt på flyttelei og rørgata krysser også en annen flyttelei lenger ned. Ved Skoelva er rørgata planlagt på østsiden en elveløpet i umiddelbar nærhet til flyttelei. Sametinget mener at det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om den samla belastningen av eksisterende og planlagte tiltak for det berørte reinbeitedistriktet. Reindriftsloven §22 slår fast at reindriftenes flytteleier skal ikke stenges.

På bakgrunn av det ovennevnte mener Sametinget at ulempene ved utbygging av Skoelva, Skinnskardselva og Tverrelva kan få vesentlige negative konsekvenser for utøvelse av samisk kultur og næring. Sametinget fremmer innsigelse mot at det gis tillatelse til tiltakene.

I tillegg ber vi om at det gjennomføres konsultasjoner med Sametinget om de ovennevnte konsesjonsøkte prosjektene. Dette i henhold til kgl. res av 1. juli 2005 om konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget. I tillegg anmoder vi om at NVE retter en forespørsel til berørte reinbeitedistrikter om de ønsker konsultasjoner om søknadene. Vi ber NVE om å oppsummere de samiske interessene med foreløpige vurderinger i et eget dokument, samt vurdering av samlede virkninger, og ta kontakt med Sametinget for å avklare detaljer rundt konsultasjonen nærmere. Fra Sametingets side ønsker man å konsultere om både konsesjonsvilkår og om det bør gis konsesjon.

Hensyn til samiske kulturminner - innsigelse

(...)

Ett av de fem omsøkte tiltak er klarert i forhold til kulturminner gjennom at undersøkelser i henhold til kulturminneloven § 9 er gjennomført. Tverrelva kraftverk ble befart i 2009 uten at det ble registrert automatisk fredete samiske kulturminner.

For Liveltskardelva kraftverk mener Sametinget at det ikke er behov for å befare området. Skulle det imidlertid under arbeid i marken komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Troms fylkeskommune, jf. Lov 9. Juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 8. Vi forutsetter at dette pålegget formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

For Skoelva kraftverk, Skinnskardelva kraftverk og Salvasskardelva kraftverk har Sametinget tidligere gitt en foreløpig uttalelse. I uttalelsen har Sametinget pekt på at områdene ikke tidligere er befart, og at det er stor sannsynlighet for å finne samiske kulturminner der. Sametinget kan ikke gi en endelig uttalelse i disse sakene før det er gjort § 9-undersøkelser (befaring) etter kulturminneloven.

Sametinget er av den oppfatning at undersøkelser i henhold til kulturminneloven § 9 bør oppfylles før det gis konsesjon. Det blir sendt en varsel om befaring med kostnadsoverslag til aktuelle tiltakshavere.»

Hjerttind reinbeitedistrikt har i sin uttalelse av 31.01.2016 uttalt følgende:

«Fire av de fem kraftverkene det søkes om ligger i Hjerttind/Altevatt/Fagerfjell reinbeitedistrikt. Reinbeitedistriktet vil med dette gi en uttalelse.

Skoelva kraftverk

Reinbeitedistriktet vil gå imot en utbygging av Skoelva kraftverk

- Sentralt beiteområde for Hjerttind reinbeitedistrikt, området er definert som helårsbeite. brukes særlig som vårbeite, tidlig sommerbeite, høstbeite og tidlig vinter.

- Utbygging vil berøre flytt og trekk lei for rein og vanskeliggjøre bruken av den særlig i anleggsperioden.

- Området er fra før av belastet med store inngrep som dobbel 420 kV linje, bilveier, hytter.

- Det er fra før av tung anleggsvirksomhet i området i forbindelse med bygging av ny 420 kV linje. Ytterligere anleggsvirksomhet i området kan føre til at rein skyr området "for alltid"»

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms har følgende konklusjon i sin høringsuttalelse av 01.02.2016:

«FNF Troms viser til overveldende klar tale fra grunneiere og lokalbefolkning om å la Skoelva renne fritt. I tillegg til samlet belastning, kartlegging som svært viktig friluftsområde, og elvas verdi for rekreasjon, fiske, identitet og historie, anbefaler FNF Troms at konsesjon ikke gis.

Videre skriver FNF Troms at:

«Tettheten av småkraftverk begynner å bli stor i Troms, og vil samlet føre til ytterligere negative konsekvenser for natur, landskap og friluftsliv, enn de ville gjort hver for seg.

(...)

FNF Troms ønsker også å trekke fram to andre momenter i Bardu som påvirker natur og friluftsliv; øvingsområdene til forsvaret og skuterløyper. Skytefelt og øvingsområder setter ferdselsrestriksjoner på store arealer, samt at eksisterende isfiskeløyper på Altevatn, samt foreslåtte nye rekreasjonsløyper påvirker naturmangfold og naturopplevelse. De 145 km med skuterløyper som er foreslått i Bardu kommune er også med å spise opp mange av de siste villmarkspregede områdene, selv om det offisielt ikke påvirker INON-statistikken. FNF Troms mener at alle disse faktorene må vurderes i sammenheng. Småkraftprosjektene må sees i et overordnet perspektiv på hva som eksisterer i dag av inngrep og villmark på større skala.

(...)

FNF Troms oppfordrer NVE til at friluftsliv, naturmangfold, urørthet, landskap og samlet belastning tillegges særlig vekt i behandlingen av de 5 småkraftsakene. Vi ønsker å følge opp sakene videre.

Videre skriver FNF Troms også om samlet belastning, som sammenfaller nesten ordrett med Midt-Troms friluftsråd sin uttalelse gjengitt under.

Midt-Troms Friluftsråd har i uttalelse av 25.01.2016 kommet med følgende innspill:

(...) «Skoelva kraftverk (Nordkraft Vind og Småkraft AS)

Det er stor lokal motstand mot utbygging av Skoelva. Området er rikt på verdier for friluftsliv, historie og identitet.

Friluftsliv og landskap

I verdikartleggingen til Troms fylkeskommune karakteriseres Skoelva-området som svært viktig, kategori A. Noe er det som nevnes om Skoelvdalen-Sundlifjellet er: Området strekker seg fra Sørreisa grense til Storalå og Langvasslia og er et flerbruksområde med reinbeite, skogsdrift, jakt- og fiske og rekreasjon. Området er attraktivt sommer og vinter med god adkomst fra opparbeidede parkeringsplasser. Innenfor området ligger de kjente fjellene Hjerttind og Kampen. Det kjøres skiløyper fra Bardufosstun til Setermoen som går gjennom hele området. Det er løypekjøring til parkeringsplasser på Bjørnsmo og Granberg. Det årvisse «Reistadløpet» på ski går fra Setermoen til Bardufosstun og har stor deltakelse. Kampenhytta har en åpen seksjon hele året, og er betjent i helger rundt påsketider.

Skoelvdalen har et bredt nedslagsfelt hva angår bruken og er et yndet turområde. Selve Skoelva er et naturlig element som beriker opplevelsen i dalen. Den gir både syns- og lydinntrykk, samt at den er et viktig element for lek, rekreasjon og fiske. Grunneierne og innbyggerne i Skoelvdalen har i generasjoner «høstet» av fisken i hele vassdraget. Da det før var mer knyttet til matauk, er det i dag en viktig faktor for rekreasjon og folkehelse. Flere grunneiere i Skoelvdalen forteller at det er fisk i mange av kulpene i hele vassdraget, inklusive kulpene mellom inntaksdam og kraftverk, og at fisket i elva i de senere år har økt og ikke minket. I osen hvor Skoelva møter Barduelva, er fisket også populært.

De senere år er Skoelva også oppdaget av elvepadlere. Elva karakteriseres som ei av de beste elvene for middels til krevende elvepadling som finnes i regionen. Elvestrekningen som er planlagt utbygd er det samme området som benyttes av padlere og en utbygging vil ødelegge fremtidige padlemuligheter.

Fra Rabbåsen i Sørreisa til gamle Skoelvbrua går det en gammel ferdselsvei, den er merket og benyttes til den årlige turmarsjen «Dølatråkket» som går første søndag i september. Langs

Skoelva går det også flere stier, og det er stor identitet og historie knyttet til vassdraget og dalen. Landskapet har noen inngrep i form av veier i dag, men en utbygging vil føre til ytterligere tilleggsbelastning, samt redusere vannføringen i elva. Den samlede belastningen på Barduvassdraget, og sidevassdrag slår også negativt ut for en realisering av Skoelva kraftverk. For videre friluftsliv- og landskapsverdier viser vi til Skoelvas venner sin utfyllende høringsuttalelse. MTF Troms mener at en utbygging av Skoelva vil forringe friluftslivsverdiene, samt den regionale og særlig lokale bruken av området.»

Om samlet belastning skriver friluftsrådet følgende:

«Samlet belastning

Tettheten av småkraftverk begynner å bli stor i Troms, og vil samlet føre til ytterligere negative konsekvenser for natur, landskap og friluftsliv, enn de ville gjort hver for seg.

Bardu er allerede sterkt berørt av kraftutbygging, dette gjelder særlig oppdemmingen av Altevatn og påvirkningen dette har på blant annet Barduelva. Tverrelva og Skoelva er to store sideelver av betydning for Barduvassdraget. Vi minner også om Bardufoss kraftverk i Barduelva. Av småkraftverk er det to prosjekter utbygd (Ditti og Krokstadelva), samt at to er avslått (Lappskardelva og Stallojåkka). Kobbryggelva har vært på høring, men vedtaket er ikke endelig avgjort. At det nå foreligger 5 nye småkraftverksøknader i Bardu er betydelig, særlig med tanke på hvordan mye av vassdragsnaturen i Bardu har fått kjent på vannkraftreguleringene allerede.

Midt-Troms friluftsråd ønsker også å trekke fram to andre momenter i Bardu som påvirker natur og friluftsliv; øvingsområdene til forsvaret og skuterløyper. Skytefelt og øvingsområder setter ferdselsrestriksjoner på store arealer, samt at eksisterende isfiskeløyper på Altevatn, samt foreslåtte nye rekreasjonsløyper påvirker naturmangfold og naturopplevelse. De 145 km med skuterløyper som er foreslått i Bardu kommune er også med å spise opp mange av de siste villmarkspregede områdene, selv om det offisielt ikke påvirker INON-statistikken. MTF mener at alle disse faktorene må vurderes i sammenheng. Småkraftprosjektene må sees i et overordnet perspektiv på hva som eksisterer i dag av inngrep og villmark på større skala.

Midt-Troms friluftsråd oppfordrer NVE til at friluftsliv, naturmangfold, urørthet, landskap og samlet belastning tillegges særlig vekt i behandlingen av de 5 småkraftsakene. Vi ønsker å følge opp sakene videre.»

Skoelvas venner er sterkt imot tiltaket, og har i sin uttalelse av 29.12.2015 følgende oppsummering og konklusjon (nummereringen bygger på ytterligere punkter i høringsuttalelsens andre underkapitler):

«OPPSUMMERING

12. Betegnelsen «småkraftverk» høres veldig «uskyldig» ut, mens det i realiteten representerer betydelige skader på naturen i forhold til det bidrag de gir til klimaet.

13. Vi mener at det burde fokuseres på å oppgradere og effektivisere eksisterende kraftverk og kraftlinjer kontra å tillate en rekke nye småkraftverk med store naturinngrep og negative konsekvenser.

14. En utbyggingen av Skoelva vil ikke gi noen vesentlige bidrag til den totale produksjonen av fornybar energi. Utbyggingen av Skoelva vil i liten eller ingen grad påvirke klimaet i nevneverdig grad i forhold til de negative konsekvensene dette påfører naturen.

15. Av de beskrevne småkraftverkene i Bardupakken, er Skoelva annerledes, da dette er et vassdrag med en bebyggelse nedstrøms kraftverket.

16. Vern av klima versus vern av natur. Klimatrusselen trekkes stadig fram som argument for å legge vassdrag og elver i rør. Denne trusselen er sammen med tapet av natur de største miljøutfordringene vi står foran. En av grunnene til at mange sloss mot klimaendringene er de naturødeleggelsene de vil føre til. Da blir det meningsløst å ofre viktige naturverdier i kampen mot klimaendringene.

17. Naturmangfoldsloven – kap II §8-12 må legges til grunn for utredningen. Skoelvas venner sitter med det inntrykket at de som blir påført en ulempe får bevisbyrden, mens det egentlig burde være slik at utbyggeren godtgjorde at det ikke er noen konsekvens ved utbyggingen, så syns ikke å være tilfelle her. Føre- var prinsippet i naturmangfoldsloven må vektlegges, slik den er ment ved at dersom en er usikker på om det foreligger en konsekvens, så foreligger det en konsekvens og denne skal legges til grunn for vurderingen og slutningen. Vi er i denne forbindelse overrasket over at utbyggeren begrenser «influensområdet» til å være mellom inntaksdam og kraftstasjon. Vi mener at hele vassdraget med tilstøtende områder må inkluderes.

18. Utredningen angående bruk av Skoelvdalen som friluft- og rekreasjonsområde er sterkt undervurdert, noe de som protesterer gir uttrykk for. Det fins et enda større potensiale fra bla annet nabokommunen. Det er viktig å se hele området i en sammenheng, der en ikke kan plukke ut noen elementer og la andre bli igjen uten at dette får konsekvenser (Se BIOREGs sluttmerknad (pkt 6.3) om å finne erstatning av det som går tapt). Dette er etter Skoelvas venner ikke mulig.

19. Samlet belastning for Skoelvdalen

a. Allerede løper to 420 KV kraftlinjer langs hele Skoelvdalen Syd til Nord (se pkt 12 a). 5 av de 10 berørte grunneierne som motsetter seg utbygging av Skoelva småkraftverk er berørt av kraftlinjeutbyggingen.

b. Utbyggingen av Bardufossen Kraftverk har allerede påvirkning på munningen av Skoelva og de «gamle» ynglingsplassene som Skoelva hadde der.

c. BIOREGs utredning sier i sitt pkt 6.3: At det må likevel være lov å forvente at andre elver i nærheten kan ta vare på noen av de verdiene som evt går tapt» Dette må sies å være en eiendommelig konklusjon tatt i betraktning at det foreslås 5 elver i «nærheten» som utbyggingsprosjekt og at Barduelva allerede er utbygd. Vi hadde forventet oss en konsis begrunnelse for konsekvensene ved utbygging av Skoelvvassdraget.

20. Vi har påpekt de negative konsekvenser utbyggingen vil ha for:

- vassdraget
- innbyggere i Skoelvdalen
- berørte grunneiere
- brukere av Skoelvdalen som rekreasjonsområde

21. Planen er helt utilstrekkelig når det gjelder beskrevne tiltak for revegetering.

22. Det vil for oss Skoelvas venner være et tankekors dersom Bardu kommune støtter søknaden, og NVE gir konsesjon til å bygge et småkraftverket i Skoelva. hvor 127 underskrifter fra grunn- og hytteeiere i Skoelvdalen samt innbyggere i Nedre Bardu går mot utbyggingen av dette småkraftverket.

KONKLUSJON

23. *Skoelva er et vassdrag av særlig verdi i «Bardupakken».*
24. *Alle vurderte faktorene tilsier at det er meningsløst å ofte våre viktige naturverdier i kampen mot klimaendringene og evt kortsiktige økonomiske vinninger.*
25. *NVE må vurdere samlet belastning i henhold til naturmangfoldsloven § 8-12*
 - a. *Økonomien i prosjektet har slik vi ser det, ikke inkludert vesentlige kostnader i anleggsfasen.*
 - b. *Inntekten fra kraftverket til Bardu kommune står ikke i forhold til de negative konsekvenser dette får for «villmarkskommunen».*
 - c. *Vi mener etter føre var prinsippet at saken er godt nok opplyst til å ikke gi konsesjon til utbygging, men ikke godt nok opplyst til å gi konsesjon.*
 - d. *De samlede miljømessige konsekvenser for hele vassdraget må utredes. Skoelvas venner*
26. *Dersom NVE likevel velger å vurdere å gi konsesjon, krever Skoelvas venner at de utredninger som ikke er gjennomført og som vi har krevd, blir gjennomført og legges til grunn for en ny/revidert behandling.*
27. *Vår gjennomgang av den totale belastningen på naturen langs vassdraget og konsekvensene både grunneierne og befolkningen i Skoelvdalen og Nedre Bardu, samt den folkelige motstanden, tilsier at søknaden fra Nordkraft Vind og Småkraft AS om utbygging av Skoelva småkraftverk avslås.»*

Skoelvas venner har samlet inn mer enn 100 underskrifter imot utbyggingen som er vedlagt høringsuttalelsen av 29.12.2015.

Sju grunneiere i Skoelvdalen har også gått sammen om en uttalelse av 28.12.2015 (nummereringen bygger på ytterligere punkter i høringsuttalelsens andre underkapitler):

OPPSUMMERING

13. *Effektivisering av eksisterende kraftnett og kraftverkene representerer store verdier. Bare energitapet fra dagens kraftnett tilsvarer årsproduksjonen på 10-15 Alta-kraftverk.*
14. *Av de beskrevne småkraftverkene i Bardupakken, er Skoelva annerledes, da dette er et vassdrag som renner gjennom en bebyggelse medstrøms kraftverket.*
15. *Rekreasjonsverdien av Skoelva og Skoelvdalen er sterkt undervurdert. Fiskebestanden syns solid og fritidsfisket er mer utbredt enn søknaden beskriver.*
16. *Skoelvdalen er rekreasjonsområde for hele Nedre Bardu samt grensende områder i Målselv kommune.*
17. *Den allerede samlede kraftutbyggingen både i Bardu, i Bardufoss området og Skoelvdalen (2x420 kV linjer) og de belastninger dette har resultert i må tillegges stor vekt.*
18. *BIOREGs utredning sier i sitt pkt 6.3: «At det må likevel være lov å forvente at andre elver i nærheten kan ta vare på noen av de verdiene som evt går tapt» Vi hadde forventet oss et mer presis og dekkende utsagn for Skoelvvassdraget fra utrederen enn et håp om at andre elver skal kunne dekke det tap en utbygging av Skoelva vil medføre. En kan jo lure på hvilke(n) elv(er) som var tiltenkt den oppgaven for de grunneiere som er i Skoelvdalen.*

19. Støyen fra kraftverket undervurdert og konsekvenser må utredes i detalj.
20. Naturmangfoldsloven – kap II §8-12 og Plan og bygningsloven må legges til grunn for utredningen.
21. Økonomien i prosjektet. Fremtidige strømpriser vil ifølge kraftbransjen holde seg på gjennomsnitt 31 øre/KWh. Grunneierne mener vesentlige kostnader ikke er tatt med i kostnadsoverslaget og vil gjøre denne utbyggingen dyrere enn søknaden tilsier.
22. Økonomien for Bardu kommune Allerede for 2016 vil ifølge Bardu kommunens økonomiplanbehandling inntekten fra den totale kraftproduksjonen i Bardu kun utgjøre 3,3 mill kr. Skoelva småkraftverk vil ikke gi inntekt før i 2021 og etter vår vurdering vil denne inntekten bli minimal.
23. Det vil for oss grunneiere være et tankekors dersom Bardu kommune sier ja, og NVE gir konsesjon til å bygge et småkraftverk midt inne i et vassdrag hvor hele bebyggelsen ligger nedstrøms og får alle konsekvensene og ulempene.

KONKLUSJON

24. Skoelva er et vassdrag og er av særlig verdi i «Bardupakken».
- a. Vi grunneiere i Skoelvdalen mener at Bardu kommune og NVE må på bakgrunn av denne og Skoelvas venner sin høringsuttalelse si nei til utbygging av Skoelva småkraftverk.
- b. Vi mener etter føre var prinsippet i naturmangfoldsloven at saken er godt nok opplyst til å ikke gi konsesjon til utbygging, men ikke godt nok opplyst til å gi konsesjon.
- c. Økonomien i prosjektet har slik vi ser det, ikke inkludert vesentlige kostnader i anleggsfasen, og strømprisen vil i overskuelig framtid ifølge kraftbransjen forbli for lav til å gi avkastning.
- d. Inntekten fra kraftverket til Bardu kommune står ikke i forhold til de negative konsekvensene dette får for «villmarkskommunen».
- e. Vår gjennomgang av den totale belastningen på naturen langs vassdraget og konsekvensene for både grunneierne og befolkningen i Skoelvdalen med tilstøtende områder langs elvemunningen, tilsier at søknaden fra Nordkraft Vind og Småkraft AS om utbygging av Skoelva småkraftverk avslås.
- f. Dersom NVE skulle komme til en annen konklusjon, vil grunneierne i denne høringsuttalelsen med grunnlag i Plan og bygningslovens forskrift nr 1758, vedlegg III kreve at det foretas nærmere konsekvensutredninger for hele vassdragets lengde.

Barduelvas venner (BV) har sammen med **Bardu jeger- og fiskeforening (BJFF)** og **NJFF-Troms** utarbeidet en felles høringsuttalelse av 24.01.2016, der de skriver følgende for Skoelva kraftverk:

«Skoelva kraftverk – Nordkraft Vind og Småkraft AS

Skoelvas venner har levert en omfattende og god høring. Vi tar ikke stilling til om Skoelva bør bygges ut eller ikke. Det samme gjelder de andre fire elvene.

Hva vi derimot reagerer på, er de mangelfulle fiskebiologiske undersøkelsene og at det ikke er gjennomført bunndyrundersøkelse i berørte områder.

Vi er kritisk til metodikken i undersøkelsene til den biologiske rapporten. Det er kun brukt referanse vedrørende fisk, fra en av rettighetshaverne som vil tjene på en utbygging. Egne samtaler som jeg har hatt med Skoelvas venner, tegner et annet bilde vedrørende fisk. Dette

fremkommer også i Skoelvas venner`s høring. Konklusjonen på dette er at det må gjennomføres en fullstendig fiskebiologisk undersøkelse i området, sammen med en bunndyr undersøkelse. Vi har ikke grunnlag for å støtte verken rettighetshavere eller motstandere av utbyggingen. Grunnlagsdata fra disse undersøkelsene vil avdekke eventuelle behov for biotopjusteringer i forbindelse med en eventuell utbygging, eller en justering etter en tids drift. Derfor er vi ikke enig i søknaden, hvor det står at det ikke vil være behov for undersøkelser etter utbygging.»

Videre ber de om at det gjennomføres tilfredsstillende fiskebiologiske undersøkelser, bunndyrundersøkelser og boniteringer i samtlige av de fem prosjektene. I sin høringsuttalelse tar de opp både positive og negative effekter ved en utbygging, og viser til både vannressursloven og grunnloven. De legger spesielt vekt på Grunnloven § 112:

«Enhver har rett til et miljø som sikrer helsen, og til en natur der produksjonsevne og mangfold bevares. Naturens ressurser skal disponeres ut fra en langsiktig og allsidig betraktning som ivaretar denne rett også for etterslekten.

Borgerne har rett til kunnskap om naturmiljøets tilstand og om virkningene av planlagte og iverksatte inngrep i naturen, slik at de kan ivareta den rett de har etter foregående ledd. Statens myndigheter skal iverksette tiltak som gjennomfører disse grunnsetninger.»

Avslutningsvis minner de om Forsvarets virksomhet og økt motorisert ferdsel i utkantstrøkene i kommunen, og mener at det må vurderes om den samlede belastningen i Bardu er stor nok.

Ronald Ramberg og Bjarne Ramberg (BR) har i felleskap skrevet en høringsuttalelse i brev av 11.01.2016 med følgende oppsummering:

«Vi håper NVE stopper utbygginga av småkraftverket i Skoelva i Bardu kommune på bakgrunn av at;

- Nordkraft AS har prosjektert inn rørgate og nesten tørrlegging av elva på BR sin eiendom, uten at BR er blitt kontaktet som grunneier. Han har ikke gitt tillatelse til dette.*
- det biologiske mangfoldet i og rundt elva, i det berørte området, vil bli sterkt skadelidende.*
- de store inngrepene i naturen vil skape varige sår som også gjør at opplevelsesverdien ved å være på hytta, og i området rundt, vil bli forringet.*
- det vil forringe rekreasjonsverdien for totalt fire hytteeiere i berørt område.*
- det vil gjøre et eventuelt salg av hytta vanskelig og redusere eiendomsverdien.»*

Far og sønn Ramberg er også uenig i en del av søknadsmaterialet. Spesielt mener de at konsekvensene av inngrepet i landskapet og forringelse av naturopplevelsen i området er neglisjert. Dette gjelder også vurderingen av virkningene på biologisk mangfold, og særlig forholdene for fisk, da det rapporteres om gode gyteforhold og gode bestander av både ørret og røye.

Troms Kraft Nett AS har kommet med følgende oppsummering og konklusjon for Skoelva kraftverk i sin uttalelse av 29.01.2016:

OPPSUMMERING

- *Startstrøm på generatoren må begrenses til å holde seg innenfor de tillatte 4 % i spenningsfall.*
- *Generatoren skal ikke bidra til mer enn ± 4 % spenningsendring ved langsomme spenningsvariasjoner referert middelspenning i tilknytningspunktet.*

- *Overharmoniske skal ligge innenfor grensen ved bruk av tommelfingerregel, men produsent må dokumentere bidraget i overharmoniske fra generatoren.*
- *Flimmerbidraget fra generator skal være mindre enn 0,8.*
- *Kompensering skal driftes synkront med generator.*
- *Generator/kraftverk skal som hovedregel trekke reaktiv effekt fra nettet såfremt annet ikke er avtalt.*
- *Generator/kraftverk skal ha kapasitet for reaktiv regulering for å overholde krav til spenning.*
- *Enhver tid gjeldende forskrifter til leveringskvalitet skal følges. Forhold som medfører brudd på leveringskvaliteten og kan henføres til produksjonsenhet, vil medføre frakobling inntil forholdet er utbedret av kraftverkets eier.*
- *Det kan bli aktuelt å montere kondensatorbatteri i overliggende trafostasjon.*
- *Endelige krav til reaktiv ytelse og spenning ved kraftverket fastsettes i tilknytningsavtale, kravene kan avvike fra resultater i dette dokumentet.*

KONKLUSJON

Produksjon ved Skoelva tilsvarende 6,9 MW er ikke mulig å levere inn på eksisterende distribusjonsnett da spenningsgrenser overskrides og komponenter vil bli overbelastet. Maksimal tillatt aktiv produksjon i dagens nett er 4,8 MW, forutsatt at anlegget dimensjoneres for å kunne produsere med effektfaktor på 0,95 (induktiv). Alternativ til redusert produksjon er forsterkning av dagens 22 kV distribusjonsnett.»

Troms Kraft Nett AS estimerer videre at anleggsbidraget for nettilknytning av Skoelva kraftverk vil ligge på rundt 3 MNOK.

Søkers svar på høringsuttalelsene

Søker har i brev av 18.05.2016 svart på de innkomne høringsuttalelsene:

«Vi viser til konsesjonssøknad og innkomne høringsuttalelser til konsesjonssøknaden.

Bardu kommune peker spesielt på lokalisering av inntak og utfordringer langs vannveien de første ca 800 m. Kommunen ber om utredning av tunnel og eventuelt flytting av inntak noe nedstrøms angitt lokalisering. Kommunen viser også til at området er verdsatt som «Svært viktig friluftsområde» i fylkeskommunens kartlegging. Kommunen går ikke i mot utbygging gitt noen vilkår om grunnundersøkelse, oppfølging og revegetering.

Nordkraft konstaterer også at fallforholdene den første strekningen nedstrøms inntaket er noe utfordrende som følge av lite fall. En flytting av inntaksdammen ned, som kommunen foreslår, vil forsterke disse utfordringene. Høyeste vannstand i inntaksbassenget bør være maksimal i forhold til hva som er praktisk mulig uten å berøre grunneiendom oppstrøms inntaket.

Kommunen ber om at tunnel utredes forbi hyttetun. En tunnelløsning vil gjøre prosjektet ulønnsomt.

Kommunen viser, som flere andre, til at området har stor verdi som friluftsområde for mange brukergrupper. Nordkraft konstaterer at dette er tilfelle.

Fylkesmannen i Troms har innsigelse mot prosjektet med begrunnelse påvirkning på rein, spesielt flyttlei og spør om ikke røret kan følge eksisterende vei.

Nordkraft konstaterer at vår «folkelige» tilnærming med at en bro vil lette passasjen for rein over Skoelva ved ugunstige is- og vannføringsforhold ikke stemmer med fagfolkets vurdering. Vi mener reinen vil benytte brua. Prosjektet vil ikke være avhengig av bru i og med at bygging og drift vil skje via eksisterende vei på sør-østsiden av elva. Brua er etter ønske fra grunneierne i prosjektet.

Permanent adkomstvei ned til kraftstasjonsbygget vil bli anlagt i et område hvor terrenget er svært flatt. Det vil ikke være behov for fyllinger/skjæringer og veien kan, på det nærmeste tilsåes etter anleggsfasen. Den vil ikke fremstå som noe hinder. Da står en tilbake med kraftstasjonsbygget som er sør for trekkleien på et sted i elva der forholdene for vading er dårligere enn lenger sør (opp i elva). Vannveien til kraftverket kan ikke følge eksisterende vei på grunn av manglende fallforhold. Fylkesmannen peker videre på mangelfull undersøkelse av fisk- og beskrivelse av negative virkninger for friluftslivet i dalen.

Nordkraft har ikke merknader til dette.

Troms fylkeskommune går i mot planene om kraftverk i Skoelva. Dette begrunnes ut fra områdets viktighet for friluftsliv og landskap. Nordkraft har ikke merknader til dette.

Sametinget har innsigelse mot planene til planen om kraftverk i Skoelva. Dette begrunnes med vesentlige negative konsekvenser for samisk kultur og utøvelse av næringen.

Nordkraft har ikke merknader til dette ut over det som er kommentert tidligere.

Hjertind reinbeitedistrikt går imot bygging av kraftverk i Skoelva. Dette begrunnes med at området benyttes hele året og installasjoner og anleggsfase for Skoelv-prosjektet sammen med øvrig anleggsvirksomhet i området vil virke svært negativt.

Nordkraft har ikke merknader ut over det som er kommentert tidligere.

Midt-Troms friluftsråd har i en grei og oversiktlig uttalelse pekt på de virkningene en utbygging kan få innen friluftsrådets ansvarsområde. De peker på områdets viktighet og utstrakte bruk av ulik art. De peker på elvas potensiale for elvepadling.

Nordkraft har ikke merknader til dette.

Andre organisasjoner og grunneiere viser til områdets viktighet for friluftsliv samt den store lokale motstanden mot prosjektet og går i mot at det gis konsesjon.

Nordkraft har ingen merknader.»

Tilleggsopplysninger

Sametinget har i etterkant av NVEs sluttbefaring gjennomført befarings av tiltaksområdet for Skoelva kraftverk. I brev av 05.10.2016 skriver sametinget følgende:

«Sametinget foretok befarings av planområdet ved Skoelva den 30.08.2016. Det ble under befaringsen ikke påvist automatisk fredete samiske kulturminner som skulle være til hinder for tiltaket.

Etter befarings samt vår vurdering av beliggenhet og ellers kjente forhold kan vi ikke se at det er fare for at tiltaket kommer i konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner. Sametinget har derfor ingen spesielle merknader til tiltaket.» (...)

Det ble etter ønske fra Sametinget gjennomført konsultasjonsmøte den 14. og 15.11.2016, der det kom fram at Sametinget opprettholder innsigelsen til Skoelva kraftverk. Det ble også avholdt innsigelsesmøte mellom NVE og Fylkesmannen den 6.12.2016. Fylkesmannen opprettholder innsigelsen på reindriftsfaglig grunnlag også etter innsigelsesmøtet.

Skoelvas venner har i brev av 10.09.2016 kommet med en tilleggsuttalelse i etterkant av NVEs sluttbefaring. I uttalelsen konkluderer de med følgende:

(...)

«KONKLUSJON

Prosjektet vil bli betraktelig dyrere som følge av omfattende arbeid med rørgatas første 800 m, evt deler av rørgate i tunell og påregnet opprustning og dimensjonering av en evt anleggsvei (som beskrevet i planens pkt 2.2.5) på Østsiden av Skoelva. Det blir en uakseptabel belastning på den foreslåtte anleggsveien. De langsiktig belastningene påføres grunneierne på 6/2 og 6/3, Anleggsveien må derfor legges på Vestsiden av Skoelva. Befaringen viste nok engang hvilken naturverdi Skoelva representerer, og må betraktes som et vassdrag av stor verdi for et stort geografisk område. Dersom det fortsatt ligger uoppdagede momenter i MTA planen enten av naturmessige eller av økonomisk art må disse avdekkes før det tas en endelig beslutning om konsesjon. Etter vår vurdering vil fallrettseieren på 5/14 som har sagt nei til utbygging effektivt hindre en utbygging. Vedleggets konklusjoner er klare med hensyn til fallrettighetene, økonomien i prosjektet og evt bruk av ekspropriasjon. Slik vi ser det burde alle momenter som er kommet fram under befaringen og i vedlegget forsterke grunnlaget for å avslå søknaden om konsesjon.

AVSLUTNING

Det er kanskje slik at ikke alle motforestillingene og de sunne meningsutvekslingene kom fram da flere deltakere etter innledningen forut for selve befaringen følte seg «hensatt til den tause majoritet». Befaringen i seg selv var godt gjennomført, men mange meningsutvekslinger ble nok dessverre borte. Vi håper med denne høringsuttalelsen å ha rettet opp noe av dette. Øvrige ubesvarte svar av viktighet for beslutningen om mulig konsesjon skal gis, er det utbyggerne som har.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 86,3 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 3,36 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 0,11 %, og nedbørfeltet har en breandel på 0,09 %. Avrenningen er nokså stabil fra år til år med dominerende vår/sommer- flom i forbindelse med snøsmeltingen. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 630 og 150 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 693 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 9,40 m³/s og minste driftsvannføring 150 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 800 l/s i perioden 1.5. til 30.9. og 200 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 77,5 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Verdien for årlig tilsig til inntaket er i overensstemmelse med NVEs avrenningskart basert på perioden 1961-1990. Søker har valgt en kombinasjon av vannmerkene 191.2 Øvrevatn og 174.3 Øvstevatn for årene 1990-2014 som det mest aktuelle for å presentere de hydrologiske forholdene. NVE har gjort en kontroll av produksjonsberegningene basert på de samme vannmerkene og skalering som i søknaden og har kommet til omtrent samme produksjon som søker har oppgitt. NVE gjør oppmerksom på at alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil være beheftet med feilkilder ved skalering til det aktuelle vassdraget. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt. Med en maksimal slukeevne tilsvarende 280 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 800 l/s i perioden 1.5. til 30.9. og 200 l/s resten av året, vil dette gi en restvannføring på omtrent 24 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 23 dager i et middels vått år. I 2 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 168 l/s ved kraftstasjonen.

Produksjon og kostnader

Med bakgrunn i de hydrologiske dataene, som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Skoelva kraftverk til omtrent 16,5 GWh fordelt på 3,2 GWh vinterproduksjon og 13,3 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 55 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 4,0 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger, men NVE har fått en noe lavere spesifikk utbyggingskostnad. Etter NVEs beregninger vil prosjektet ha en spesifikk utbyggingskostnad på 3,33 kr/kWh. Energikostnaden over levetiden (LCOE) er beregnet til 0,27 kr/kWh (usikkerhet i spennet 0,23-0,27). Energikostnaden over levetiden tilsvarer den verdien kraften må ha for at prosjektet skal få positiv nettonåverdi. Beregningene forutsetter en kalkulasjonsrente på 6 %, økonomisk levetid på 40 år og drifts- og vedlikeholdskostnader på 5 øre/kWh.

NVE vurderer tiltaket til å være bedre enn gjennomsnittet sammenlignet med andre småskala vannkraftverk som det er søkt konsesjon for de siste årene.

Landskap, friluftsliv og brukerinteresser

Tiltaksområdet er plassert i landskapsregion 34 *Indre bygder i Troms* (Puschmann 2005). Det storskala landskapet i regionen omtales ofte som en typisk dalregion, skjermet av høye fjell med tinder og tinderekker. Dalbunnene har nærmest et innlandsklima, og har gjerne elveavsetninger på flatene, med bunnmorener opp mot dalfoten. Typisk for landskapet er raskjegler og stedvis blankskurte bergflater opp bratte dalsider. Vassdraget har sitt opphav mellom fjellene Hjerttinden (1380 moh.) og Storalå (1237 moh.). Det er ingen store vatn i nedbørfeltet til Skoelva, men det er et nokså stort myrområde mellom Grønlidalen og Toresætra. Elva faller relativt jevnt på hele utbyggingstrekningen og har et par små, men karakteristiske fosser; Kløftfossen og Storfossen. Skoggrensa i området ligger på ca. 450 moh. Elva har relativt lite innsyn fra områdene rundt, men fjellene Storalå og Hjerttinden samt Istindan er tydelige landskapselement i området. Skoelva munner ut i Barduelva ca. 7 km sør for Bardufoss.

NVE mener at den viktigste negative innvirkningen for landskapsbildet i området er fraføring av vann i elva. NVE mener at den reduserte vassføringen i elva på utbygd strekning vil ha negativ innvirkning på landskapsbildet, men mener samtidig at dette er mer av lokal art, da det er lite innsyn til selve elva fra områdene rundt. Etablering av rørgate vil også sette sine spor i terrenget. Her vil NVE vise til at området allerede har veier på begge sider av elveløpet på berørt strekning. Eksisterende skogsbilvei skal etter planene i stor grad benyttes i anleggsarbeidet, og NVE mener at den eksisterende veien gjør inngrepene mindre dominerende sammenlignet med en utbygging av et urørt vassdrag. Området vil på sikt bli tilbakeført ved å ta vare på toppdekket som legges tilbake til rørtrasé etter endt rørlegging, men dette traseen vil likevel forbli noe synlig ved at større trær må holdes unna selve rørgata. NVE mener likevel at dette er akseptabelt.

Det er et noe teknisk krevende parti midtveis i rørgatetraseen. Terrenget her er nokså sidebratt, men partiet er ikke lenger enn at det er teknisk gjennomførbart. Det er også svært smalt mellom elva og rørgatetrasé i øvre deler. Her er det viktig at sprengstein og løsmasser ikke kommer ut i elva under ev. anleggsarbeid. Sikring mot flom vil også være svært viktig på den øvre strekningen mot inntaket. NVE forventer at disse to områdene vies spesiell oppmerksomhet i en ev. detaljplanfase.

Troms fylkeskommune har sammen med kommunene, lokale og regionale friluftsansjoner kartlagt friluftslivsområder i Troms fylke. Områdene er kartlagt ut ifra fire kategorier; *ikke klassifisert, registrert, viktig og svært viktig*. Verdien er satt ut ifra 8-10 verdissetingsfaktorer oppgitt på faktaarkene tilknyttet Naturbase. Fire av fem småkraftsøknader i Bardupakka berører kartlagte friluftslivsområder. Skoelva og Salvasskardelva kraftverk er planlagt i friluftslivsområder av A-verdi, mens Tverrelva og Skinskardelva kraftverk er planlagt i friluftslivsområder av B-verdi. Liveltskardelva kraftverk ligger inne i øvingsfeltet til Setermoen. Dette er ikke et kartlagt friluftslivsområde. Oversikten i tabell 1 nedenfor viser hvordan de ulike verdissetingsfaktorene er oppgitt på faktaarkene i de berørte registrerte friluftslivsområdene. Mørkeblått indikerer høy verdi, mellomblått middels verdi, mens liten verdi er vist med lyseblått. Hvite felt er ikke vurderte kategorier.

Tabell 1: Verdi 4-5 er farget mørk blå, 3 mellomblå, mens 1-2 er farget lys blå på en skala fra 1 (lite) til 5 (mye). Hvitt er ikke kartlagt.

	Skoelva	Tverrelva	Skinskardelva	Salvasskardelva
Bruksfrekvens				
Regionale/Nasjonale brukere				
Opplevelseskvalitet				
Symbolverdi				
Egnethet				

Tilrettelegging				
Inngrep				
Potensiell bruk				
Tilgjengelighet				
Lydmiljø				

Av brukerinteresser i området kan disse primært knyttes til friluftsliv og reindrift, samt noe jakt og fiske. Høringen avdekket også padleinteresser i elva, men dagens bruk av elva til padling virker å være begrenset. Flere av høringspartene trekker frem at Skoelvdalen er avgrenset som et friluftsområde av A-verdi; se vedlegg i dette vedtaket for kart over friluftsområdet Skoelvdalen – Sundlifjellet. På motsatt side av elva for planlagte rørgatetrasé går det en tursti fra parkeringsplassen på Bjørnsmoen mot Åssætra. Stien er avmerket på turkartet «*Merkede stier til gamle tufter i Bardu*», og er nokså nær elvestrengen på enkelte steder på utbyggingsstrekningen. Troms fylkeskommune er nokså presis i sitt innspill på bruken av området:

«Skoelva ligger i et område som er klassifisert som et svært viktig friluftslivsområde (kategori A) jf www.naturbase.no. Brukerne av området kommer både fra Målselv og Bardu. I søknaden er friluftslivsverdien vurdert til middels, noe som anses som for lavt. Området er attraktivt både sommer og vinter, og har god adkomst med opparbeide parkeringsplasser. Turstier er ryddet og merket langs elva og til gamle setertufter. Turene i området er klassifisert som lette i Turkart Indre Troms. Det er tilrettelagt rasteplasser med bord og benker. Det trækkes skiløyper fra Bjørnsmo om vinteren. Grunneiere i Skoelvdalen hevder at det er fisk i mange av kulpene i hele vassdraget, inklusive kulpene mellom inntaksdam og kraftverk, og at fisket i elva i de senere år har økt og ikke minket.

Rørgaten på østsiden av elva, vil bli godt synlig fra deler av turstien. I tillegg til redusert vannstand vil rørgata redusere friluftslivsopplevelsene i området betydelig. Lyden fra elva vil savnes, og områdets verdi som svært viktig friluftslivsområde vil reduseres. Elva er sentral for naturopplevelsene og rekreasjonen i Skoelvdalen.

Fylkeskulturetaten fraråder at det gis konsesjon for kraftutbygging i Skoelva, da viktige verdier for friluftsliv og landskap forringes.»

FNF, Midt-Troms Friluftsråd og ikke minst Skoelvas Venner bekrefter bruken av området, og er alle klart imot utbyggingen. Bardu kommune er positive, og presiserer at Skoelvdalen scorer høyt i flere kategorier i friluftsområdekartleggingen, men sier samtidig at berørte elvestrekning vurderes å ikke ha større friluftslivsinteresse utover lokalt nivå i sin beskrivelse av brukerinteresser i området:

(...) «Det ligger to hytter mellom veien og elva nedstrøms inntaksområdet og to hytter ovenfor veien. Disse må også medregnes i influensområdet. Området prosjektet ligger i er kartlagt og verdisatt som Svært viktig friluftslivsområde i Troms fylkeskommunes kartlegging.

I hht verdifastsettingen er det gitt høy verdi pga følgende kriterier: Brukerfrekvens, natur- og kulturhistoriske opplevelseskvaliteter, symbolverdi, beitende elg og rein, tilgjengelighet, tilrettelegging og egnethet for flere aktiviteter. Dette er standardiserte vurderingskriterier og de nevnte kriterier har fått verdi 4 eller 5, hvor 5 er høyeste.

Når det gjelder den berørte elvestrekning så vurderes den ikke å ha større friluftslivsinteresse utover lokalt nivå, men her er det registrert et svært stort lokalt engasjement.»

Som kommunen nevner i sin uttale er det svært stor lokal motstand. Skoelvas Venner har stått for mye av denne motstanden, og det er samlet inn 127 underskrifter imot utbyggingen. Eierne av de omtalte

hyttene er også imot tiltaket, og det er en pågående tvist om rettighetene på eiendommen mellom hyttene og elva. NVE har mottatt brev fra begge parter vedrørende dette, (NVE-ref. 201103413-18, 201103413-43) og anser dette som et privatrettslig spørsmål som må løses i minnelighet eller gjennom rettsapparatet dersom det gis konsesjon til kraftverket. NVE vil understreke at det ikke er søkt om ekspropriasjonstillatelse i saken.

I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk (2007) er friluftsliv og reiseliv behandlet. Av sentrale problemstillinger trekkes det fram behovet for å vurdere konflikten med friluftslivet med tanke på vassdraget som opplevelsesressurs, for eksempel lokale bade- og fiskeplasser, men også vassdraget som landskapselement og opplevelsesverdi. Friluftsområder av A-verdi gis stor verdi. I saksbehandlingen gis følgende føringer i OEDs retningslinjer:

«For områder som klassifiseres som friluftsområder av stor verdi vil det bli lagt vekt på å unngå tiltak som reduserer verdien for friluftslivet. Dersom det gis konsesjon kan det stilles krav om prosjektilpasninger og/eller avbøtende tiltak. Bl.a. inngrep i områder med spesielle opplevelses- eller bruksverdier (eks. spesielle fosser), viktige nærområder for friluftsliv (som bl.a. er spesielt viktige for barn og unge) og inngrep som vil være til hinder for alminnelig ferdsel vil være i fokus under konsesjonsbehandlingen.»

Det avgrensede friluftsområdet i tilknytning til tiltaksområdet scorer som sagt generelt høyt på kriteriene i friluftsområdekartleggingen. Fraføring av vann i elva vil riktignok forringe lokale turområder noe, men NVE er av den oppfatning at de viktigste friluftskvalitetene og de viktigste turområdene ligger ovenfor berørt strekning. For det visuelle inntrykket langs den merkede stien fra Bjørnsmoen til Åssætra mener NVE slipp av omsøkte minstevannføring vil være et tilstrekkelig avbøtende tiltak. Samlet sett har ikke NVE vektlagt landskap og brukerinteresser tungt i sin avgjørelse av konsesjonsspørsmålet, men noterer seg at tiltaket vil kunne ha innvirkning på lokalt friluftsliv. NVE mener likevel dette er akseptable konsekvenser ved en ev. gjennomføring av tiltaket. Vi mener de største ulempene vil være knyttet til en begrenset periode med anleggsdrift. Etter det vil konsekvensene etter vårt syn være mindre og akseptable. Gitt krav om avbøtende tiltak som minstevannføring og føringer i en detaljplan og senere oppfølging i byggefasen har vi ikke tillagt forholdet til temaet landskap og friluftsliv avgjørende vekt.

Reindrift

I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk blir tap, oppstyking og redusert bruk av beiteland på grunn av arealinngrep og annen menneskelig aktivitet trukket frem som en av de største utfordringene for reindriftsnæringen i dag. Den samlede effekten av en rekke mindre inngrep og forstyrrende aktiviteter innenfor reinbeiteområder er ofte langt større enn effekten av de enkelte inngrep (OED, 2007).

Fire av de fem søknadene i Bardu kommune berører Hjerttind/Altevatn/Fagerfjell reinbeitedistrikt, heretter omtalt kun som Hjerttind reinbeitedistrikt. I tillegg berører Salvasskardelva kraftverk Talma sameby, Liveltskardelva kraftverk berører Gielas reinbeitedistrikt og Skinskardelva kraftverk Saarivuoma sameby. Når det gjelder forholdet til reinbeitekonvensjonen, er ikke dette et tema for Skoelva kraftverk.

Planene om Skoelva kraftverk berører Hjerttind reinbeitedistrikt. Området brukes som helårsbeite, i tillegg til flyttelei. Hjerttind reinbeitedistrikt strekker seg fra Rossfjord i Lenvik i nord hvor de grenser mot Mauken og Dividalen reinbeitedistrikt i nord og øst. I vest strekker distriktet seg til Dyrøysundet i Sørreisa hvor de grenser mot Gielas reinbeitedistrikt i sør. Distriktet strekker seg videre mot

svenskegrensen ved Leinavatn i Bardu kommune i sør og øst hvor de grenser mot Talma og Saarivuoma samebyer.

Fylkesmannen fremmet i høringsrunden innsigelse til prosjektet, hvor reindrift var hovedbegrunnelsene for innsigelsen:

«Fylkesmannen har innsigelse til utbygging av Skoelva kraftverk. Begrunnelse er at det går viktige flyttveier for rein gjennom Skoelvdalen, og at dalen er helårsbeiteområde for rein. Flyttveier, oppsamlingsområder og kalvingsområder er særverdiområder for reindriften. Flyttveier er vernet i reindriftsloven § 22. Anlegg av småkraftverk vil influere på reinbeitedistriktets bruk av området.»

I etterkant av gjennomført innsigelsesmøte med NVE, var konklusjonen fra Fylkesmannen at innsigelsen vil opprettholdes. Sametinget har også fremmet krav om konsultasjon og innsigelse til prosjektet fordi det berører en flyttlei, og at det generelt har vesentlige konsekvenser for utøvelse av samisk kultur og næring. De ønsker en samlet vurdering av hvordan tiltakene påvirker hvert enkelt reinbeitedistrikt. I konsultasjonsmøtet den 14.-15.11.2016 med NVE mente de at dette prosjektet var av de mest konfliktfylte av de tre de har fremmet innsigelse til i Bardu, spesielt med tanke på at Hjertind reinbeitedistrikt har blitt utsatt for omfattende anleggsvirksomhet i forbindelse med 420-kV-linja øst for vassdraget. Fylkesmannen påpekte også samla belastning på reinbeitedistriktet, som i tillegg til kraftlinja har måttet forholde seg til kraftverksplaner på andre siden av Hjertinden.

Hjertind reinbeitedistrikt er også imot utbyggingen. Området er definert som helårsbeite, og brukes særlig som vårbeite, tidlig sommerbeite, høstbeite og tidlig vinter. Reinbeitedistriktet stilte opp en representant på NVEs sluttbefaring hvor reindriften bruk av området ble vist. Det ble understreket at området er svært viktig for distriktet og at den samla belastningen av tekniske inngrep i området allerede er stor. Området opplyses å være spesielt viktig rett etter kalvinga. Reinbeitedistriktet mener som brukere av området at Skoelva kraftverk kan skape store ulemper for reindriften, og trekker spesielt frem negative erfaringer fra anleggsarbeidet som har vært pågående med den allerede omtalte 420-kV-linja. I ytterste konsekvens er reinbeitedistriktet bekymret for at reinen aldri vil gjenoppta bruken av området etter endt anleggsarbeid. Om prosjektet skaper merarbeid for nevnte reinbeitedistrikter ønsker de kompensasjon fra tiltakshaver.

Flere av høringspartene har vært kritiske til den planlagte brua ved Kløftfossen. På NVEs sluttbefaring kom det fram at den omsøkte brua ikke strengt tatt er nødvendig for en realisering av tiltaket, men at den var ønsket av grunneierne. Reindriftsforvaltningen har vært bekymret for at brua skal føre til økt ferdsel i området. NVE ser ingen grunn til at brua skal inngå i et ev. kraftprosjekt i Skoelva, og vil sette vilkår om at brua skal ut av planene ved en ev. konsesjon til tiltaket.

NVE konstaterer at tiltaksområdet er viktig for reindriften. I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk står det at minimumsbeiter og særverdiområder (kalvingsområder, parringsland, flyttleier, trekkleier og reindriftsanlegg) for reindriften skal vurderes å ha stor verdi. Tiltaksområdet til Skoelva kraftverk kvalifiserer i så måte å være et særverdiområde, da tiltaksområdet har en flyttlei. Omsøkte tiltak vil krysse denne flyttleien. NVE mener likevel at konsekvensene for reindriften vil være av midlertidig karakter, da rørgaten over tid vil revegeteres. NVE har her lagt vekt på at tiltaket er planlagt under skoggrensa i et frodig område, og antar at revegeteringen i området vil gå relativt raskt, og at terrenget der flyttleien passerer er lite krevende for rørlegging slik at inngrepene vil bli små.

NVE har lagt stor vekt på at flyttleien ikke blir avskåret permanent, siden rørgaten graves ned i hele lengden. Konsekvensene for reindrifta kan også reduseres gjennom avbøtende tiltak som restriksjoner i anleggstiden, og smal anleggsbredde der rørgata krysser flyttleien. Tiltakets innvirkning på beiteområder vurderes også av NVE til å være av midlertidig art. NVE har også tatt med i betraktningen at tiltaksområdet ligger i et område med hytter, bilveier, kraftlinjer og en del menneskelig aktivitet allerede, når en legger lokale høringsuttalelser til grunn. NVE ser ingen grunn til at omsøkte tiltak skal gi varige negative virkninger for reindriften.

Samlet belastning på Hjertind reinbeitedistrikt

Det foreligger fire søknader som etter NVEs syn kan ha ulik grad av negative konsekvenser for reindrifta. Vi legger til grunn at en eventuell utbygging av Liveltskardelva kraftverk vil være uproblematisk for reindrifta, da dette i sin helhet ligger innenfor Setermoen skytefelt.

Tabell 2: Berørte verdier for Hjertind reinbeitedistrikt

Prosjekt	Reinbeite-område	Flyttvei	Oppsamlings-områder	Type beite som blir berørt	Merknader
Skoelva	Hjertind	En flyttvei	Øvre del	Vår, høst og høstvinter og vinterbeiter	Hele tiltaket ligger nær hytter og eksisterende veier
Tverrelva	Altevatn	-	-	Høstvinter og vinterbeiter	Ett tunnelalternativ
Skinskardelva	Altevatn	To flyttveier	Nærhet til	Høstvinter og vinterbeiter	-
Salvasskardelva	Altevatn	-	Nærhet til	Høstvinter og vinterbeiter	Tunnel Kraftstasjon ved eksisterende hytter

Bardupakka berører Hjertind/Altevatn/Fagerfjell reinbeitedistrikt med tre prosjekter innenfor Altevatndistriktet og ett prosjekt innenfor Hjertinddistriktet. Se tabell 2 ovenfor.

Innenfor Altevatndistriktet finnes fra før av Innset kraftverk med Altevatnreguleringen, Straumsmo kraftverk med regulering av Innsetvatnet, Dittielva kraftverk, Krogstadelva kraftverk og Bardufoss kraftverk, som alle er utbygd. Innenfor distriktet er nå Tverrelva, Skinskardelva og Salvasskardelva kraftverk omsøkt.

Innenfor Hjertinddistriktet finnes fra før av Mølnelva og Sørfjordkraft kraftverk, som er utbygd. Grønlielva kraftverk er under bygging. En 420 kV kraftlinje mellom Kvandal-Bardufoss krysser gjennom distriktet og er også under bygging. I tillegg er det gitt konsesjon til Øvre Tømmerelv, Middagselva og Bjørgelva kraftverk. Av de sistnevnte påvirker Øvre Tømmerelv kraftverk reinbeitedistriktet mest. I Bardupakka er Skoelva kraftverk nå konsesjonssøkt.

Ingen av prosjektene i Bardupakka berører Fagerfjelldistriktet. Det ligger heller ingen søknader om småkraftverk til behandling innenfor dette området. Vi vurderer dermed ikke den samlede belastningen innenfor dette distriktet.

Fylkesmannen i Troms har i sin høringsuttalelse ramset opp hvilke tiltak som berører Hjertind reinbeitedistrikt. De viser til at fire av fem søknader i Bardupakka ligger innenfor reinbeitedistriktet. Tre av sju småkraftsøknader i Senja-Sørreisapakken berører samme reinbeitedistrikt. I tillegg påpeker de at en 420 kV kraftlinje er under bygging i Skoelvdalen. De ber NVE ta hensyn til den samlede belastningen som hvert enkelt reinbeitedistrikt står ovenfor.

NVE mener det er viktig at det blir tatt hensyn til reindrift som eksisterende næring i området. Vi har merket oss reindriftsforvaltningens synspunkter på utfordringene Hjertind/Altevatn/Fagerfjell reinbeitedistrikt står over for. Reinbeitedistriktet har også tilkjennegitt sitt syn på dette på de befaringsene de har deltatt på. Vi mener også det er viktig å være særlig oppmerksomme på vinterbeitesituasjonen i Hjertind reinbeitedistrikt, siden dette er å betrakte som minimumsbeiter.

NVE konstaterer at Sametinget etterlyser en samlet vurdering av hvilken belastning søknadene vil kunne få for hver enkelt berørt reinbeitedistrikt eller sameby. Vi vil bemerke at vi gjennom høring og befaringer hvor reinbeitedistriktet har deltatt, har fått et godt innblikk i distriktets utfordringer.

Andre utredninger i forbindelse med småkraftpakker har vist at det særlig er økte forstyrrelser som er utfordrende for reindrifta, og at en må ta særlige hensyn dersom småkraftplaner vil berøre særverdiområder som for eksempel trekk- og flyttleier, oppsamlingsområder, kalvingsområder og minimumsbeiter. I vår vurdering av den enkelte søknad i Bardupakka, er dette særlig vektlagt, samtidig som vi har sett på sumvirkningene av tiltakene i området.

OEDs retningslinjer viser til at sumvirkninger på reindrift må sees som totaleffekten av tiltakene innenfor reindriftsområdet. Vi har her oppsummert hvilke tiltak som ligger innenfor både Hjertinddistriktets og Altevatndistriktets avgrensede område. Utfordringene er noe ulike for de to distriktene. Hjertindområdet har store helårsbeiter, oppsamlingsområder og flyttveier midt i store friluftsområder av stor verdi. Det går både ski- og turløyper i området. Menneskelig aktivitet er en vesentlig faktor i hele Hjertindområdet.

For Altevatnområdet har utbygging og regulering av flere vatn vært starten på økt bruk av områdene rundt Altevatn. Det er anlagt skuterløyper langs mange av flyttveiene til reindrifta. Områdene inn mot Svenskegrensa framstår ikke som rolige områder verken sommer eller vinter. Sommerstid brukes nordkalottruta forbi Altevatn i stor grad av turgåere. Områder som i mindre grad blir brukt til motorisert ferdsel er områdene rundt Skinskardelva og Tverrelva. Spesielt for Skinskardelva er vinterbeitene blitt spesielt viktig i dette distriktet.

I vår vurdering av sumvirkningene har graden av menneskelig bruk og urørthet spilt en rolle i vår vurdering av konsekvens. For Skoelva kraftverk vurderer NVE at tilleggsbelastningen på reinbeitedistriktet ikke veier tungt nok til å velte prosjektet, ved at ulempene for reindriften primært kan knyttes til anleggsfasen.

Kulturminner

Ifølge søknaden er det ikke konflikt mellom tiltaket og kulturminner. Troms fylkeskommune kjenner heller ikke til legalfredete kulturminner innenfor sitt ansvarsfelt i området. Sametinget har innsigelse til Skoelva kraftverk hovedsakelig grunnet reindrift, men mener det også er stor sannsynlighet for at det

finnes samiske kulturminner i området. Sametinget har senere befart området, og melder følgende til tiltakshaver og NVE i brev av 05.10.2016:

«Sametinget foretok befaring av planområdet ved Skoelva den 30.08.2016. Det ble under befaringen ikke påvist automatisk fredete samiske kulturminner som skulle være til hinder for tiltaket.

Etter befaring samt vår vurdering av beliggenhet og ellers kjente forhold kan vi ikke se at det er fare for at tiltaket kommer i konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner. Sametinget har derfor ingen spesielle merknader til tiltaket.» (...)

Både fylkeskommunen og Sametinget minner om tiltakshavers meldeplikt ved funn av ytterligere kulturminner under ev. anleggsarbeid, jmfør kulturminneloven § 8. NVE kjenner ikke til kulturminner av betydning for konsesjonsspørsmålet, og har følgelig ikke lagt vekt på kulturminner sitt vedtak.

Naturmangfold

Naturtyper

Biologisk mangfold i influensområdet er kartlagt av Bioreg AS (2010/2015). Konsulentene gir følgende beskrivelse av naturverdiene langs Skoelva:

«Naturen her er triviell og artsfattig til tross for litt rikere berggrunn der den kommer opp i dagen. Det er lite kløftemiljø ved denne elva innen utbyggingsområdet, og blåbærskogen dominerer. I tillegg er det foretatt noe treslagsskifte til gran her. Samlet så medfører dette at ingen prioriterte naturtyper finnes innen influensområdet til dette prosjektet. Samlet er naturverdiene innen utbyggingsområdet til prosjektet vurdert å være av liten/middels verdi, mens omfanget av en eventuell utbygging også er regnet som lite/middels negativt. Dette medfører da at en utbygging blir vurdert å gi liten negativ konsekvens.»

Det ble ikke registret viktige terrestriske naturtyper etter DN-håndbok 13 i influensområdet. Det ble heller ikke registret viktige akvatiske lokaliteter etter DN-håndbok 15.

NVE vurderer tiltakets innvirkning på terrestriske og akvatiske naturtyper som akseptabel ved en gjennomføring av tiltaket.

Arter

Vegetasjonen i området kan betegnes som relativt frodig, men det er ikke påvist rødlistede karplanter eller kryptogamer i influensområdet til Skoelva kraftverk. Det er rapportert om forekomster av jerv (EN) og gaupe (VU). Det er også rapportert yngling av bjørn (EN) lengre opp i Skoelvdalen for noen år tilbake. NVE anser omsøkte tiltak å ha liten innvirkning på bestander av disse rovdyrene. Av andre pattedyr i og langs Skoelva er oter (VU) sporadisk observert næringsøkende. NVE kjenner ikke til yngleplasser for oter i tiltaksområdet, og antar i likhet med konsulentene i biomangfoldrapporten at påvirkningene på arten gjennom Skoelva kraftverk er liten. For å bedre hekkevilkårene for fossefall etter en eventuell utbygging bør predatorsikre hekkedasser monteres på minst to steder ved Skoelva. Søker har selv foreslått bruk av hekkedasser for fossefall i konsesjonsøknaden. Dette vil også inngå i ev. konsesjonsvilkår som Fylkesmannen har ansvar for.

Av akvatiske verdier i Skoelva er det påvist brunørret og røye. Skoelvas Venner viser i sin uttalelse til en «god og økende fiskebestand», og fisket i elva kan betegnes som fritids- rekreasjonsfiske, primært

utført av lokale. Ifølge OEDs retningslinjer for små vannkraftverk har *vassdrag med små bestander av innlandsfisk og noe fiskeinteresser* middels verdi, mens vassdrag uten vesentlige fiskeinteresser liten verdi. Ettersom det er ikke påvist storørret, samt at anadromt vandringshinder er ca. 7 km nedstrøms samløpet med Barduelva, har ikke NVE vektlagt fiskebestandene i Skoelva i vårt vedtak. Vi har likevel tillagt fiskeinteressene noe vekt under temaet friluftsliv. NVE er ikke kjent med forekomster av hverken ål (VU) eller elvemusling (VU) i Skoelva, og legger til grunn at disse artene ikke finnes i vassdraget i sin vurdering av konsesjonsspørsmålet. NVE avviser lokale høringsparters krav om undersøkelser om bunndyr, da NVEs tidligere prosjekter på fagområdet (Rapportserie Miljøbasert vannføring) tilsier at bunndyrs diversitet og relative tetthet blir lite påvirket av en utbygging der det slippes minstevannføring. Dessuten ligger en ev. undersøkelse av bunndyr utenfor det som er dokumentasjonskrav for bygging av småkraftverk.

Det er påvist svært få biologiske verdier i og langs vassdraget som vil påvirkes negativt ved en ev. utbygging av Skoelva kraftverk. NVE har følgelig lagt liten vekt på biologisk mangfold i sitt vedtak.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Skoelva kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 16.12.2016. Søket avdekket ingen relevante funn. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jmfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Skoelva kraftverk finnes det bjørn (EN), jerv (VU), gaupe (VU) og oter (VU). NVE anser omsøkte tiltak å ha liten innvirkning på bestander av disse pattedyrene. Det er ikke påvist viktige naturtyper. En eventuell utbygging av Skoelva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE har også sett påvirkningen fra Skoelva kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Forsvarets aktivitet i området vurderes av NVE som betydelig, spesielt om man vurderer den menneskelige aktiviteten dette innebærer for området generelt. Av vassdragstiltak er selve Barduelva og Bardufossen bygget ut i kraftformål. Altevannutbyggingen er relativt omfattende med Innset og Straumsmo kraftverk, der det regulerede vannet også inngår i Bardufoss kraftverk. Av småkraftverk er Dittielva og Krogstadelva kraftverk bygget ut, mens Lappskardelva og Stalloyákka kraftverk tidligere er avslått av NVE. Det er konsesjonsgitt mikrokraftverk i Vikbekken litt sør for Setermoen. I tillegg er søknadsbehandlingen av Kobbryggelva kraftverk henlagt av NVE. I Bardupakken er det fem småkraftverk til samla behandling: Skoelva, Liveltskardelva, Tverrelva, Skinskardelva og Salvasskardelva. NVE ga i januar 2017 konsesjon til to av disse, mens de resterende kraftverkene i pakken fikk avslag. NVE mener Skoelva kraftverk sin eventuelle innvirkning på den samlede belastningen på vassdragsnaturen i området er begrenset. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jmfør

naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke får avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Skoelva kraftverk vil gi 16,5 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som relativt høy for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Skoelva kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Samlet belastning

Vi har hittil vurdert de samlede konsekvensene tema for tema. Til slutt ønsker vi å trekke de store linjene og se konsekvensene for alle sakene og alle temaene under ett. En oversikt over vår vurdering av de enkelte temaene for alle sakene i Bardupakka er vist i tabell 3. Vi har først vurdert konsekvensene, så i hvilken grad de kan avbøtes og til slutt om konsekvensene som da gjenstår kan aksepteres. I vår sammenstilling av de ulike temaene er tidligere inngrep og forstyrrelser vurdert, og ligger til grunn for konsekvensvurderingen.

Tabell 3: NVEs vurdering av konsekvens for vurderingstemaene samlet. Svart = stor konsekvens, mellomgrå = middels konsekvens, lys grå = liten konsekvens, hvitt = ikke vurdert

Kraftverk/Tema	Skoelva	Tverrelva	Skinskardelva	Salvasskardelva	Leveltskardelva
Landskap					
Friluftsliv					
Urørthet					
Reindrift					
Biologisk mangfold					

Vi har inndelt våre konsekvensvurderinger i tre hovedkategorier stor, middels og liten konsekvens. Tabellen kan leses både horisontalt og vertikalt. Horisontalt ser man hvordan hvert enkelt kraftverk påvirker de ulike temaene. Vertikalt ser man hvordan det enkelte tema berøres av kraftverkene. I tillegg kan man se på hele tabellen. Av totalt 21 vurderte temaruter er det 6 svarte ruter, 5 mørkegrå ruter og 10 lysegrå ruter. Fordelingen av de ulike konsekvensene er ujevnt fordelt mellom kraftverkene. Leveltskardelva er i tillegg kun vurdert opp mot verneverdiene, og har derfor kun vurderinger på biologisk mangfold i denne tabellen.

I oversikten ser vi at Salvasskardelva kraftverk har minst konsekvenser, så Skoelva kraftverk, dernest Tverrelva kraftverk mens Skinskardelva kraftverk scorer med høye eller middels høye verdier for alle tema. For Salvasskardelva kraftverk vil friluftinteresser bli noe berørt også med en utbygging, men bygging med tunnel og en justert kraftstasjonsplassering reduserer ulempene for de fleste kategoriene

for denne søknaden. I tillegg er landskapet allerede sterkt påvirket av en eksisterende ATV-vei som reindriften bruker. Dette er også med på å redusere konfliktnivået til et akseptabelt nivå.

For Skoelva kraftverk er friluftinteressene og reindriftsinteressene i motstrid til hverandre. Per i dag har Hjertind reinbeitedistrikt funnet måter å bruke området tross stor friluftslivbruk av samme område. Konsekvensene for friluftsliv og reindrift regnes for å være størst i anleggsfasen og har dermed ikke fått høyere konsekvensverdi enn middels av denne grunn. Bygging av flere småkraftverk sammen med en 420 kV kraftlinje er med på å trekke opp konsekvensen, mens plasseringen av tiltaket i ytterkant av det viktige området på innsiden mellom elv, vei og to hytter i tillegg til at revegeteringen vil skje raskt i et så frodig område er med på å trekke konsekvensen ned fra stor for reindrift.

For de to siste kraftverkene påvirker flere av temaene hverandre gjensidig, slik at konsekvensvurderingene ikke er strengt avgrenset. For eksempel er det sammenfallende konsekvens for urørthet, landskap og reindrift for Skinskardelva kraftverk. I tillegg er det også koblinger til friluftsliv og biologisk mangfold for samme kraftverk. Tiltakene som vil ha stor konsekvens for ett av temaene har gjennomgående også stor eller middels konsekvens for de andre. Det er til en viss grad naturlig, ettersom verdifulle landskap ofte er viktige friluftsområder. Urørthet er ofte sammenfallende med viktige reindriftsområder. Når dette igjen berører minimumsbeiter er dette med på å øke verdien og konsekvensen for området. Urørthet kan også være viktig for biologisk mangfold. Dette er tilfelle for Tverrelva kraftverk. Her er urørthet og biologisk mangfold nært knyttet opp mot hverandre.

I Bardupakken har vi sett at temakoblingene ikke alltid er like kategorisk. Både Altevatnområdet og Skoelvdalen er markert som svært viktige friluftsområder, men er samtidig de minst urørte områdene hva gjelder tekniske inngrep som kraftlinjer, hytter og veier. I tillegg er det anlagt flere skuterløyper innover fra Innsetvatnet via Altevatnet og Leinavatn inn til svenskegrensa. Dette gjør at opplevd urørthet og friluftsliv ikke henger helt sammen her. Tilgjengelighet er et minst like viktig stikkord. For Skinskardelva og Tverrelva er sammenhengen mellom tema mer enhetlig. Dette er begge lite utbygde områder hvor opplevd urørthet er knyttet opp andre tema. Årstidsbruken av områdene er også viktig her.

Oppsummert illustrerer oversikten over sumvirkningene hvordan NVE ser på konsekvensene av hvert enkelt tema og hvert enkelt kraftverk i tillegg til den samlede belastningen disse vil kunne utgjøre. Utfallet av denne oppsummeringen har gjort at vi har landet på det antall vedtak og avslag som framgår av oppsummeringen foran i bakgrunnsdokumentet.

Oppsummering

NVE konstaterer at tiltaksområdet er viktig for reindriften. Tiltaksområdet til Skoelva kraftverk kvalifiserer til å være et særverdiområde, da tiltaksområdet har en flyttleie. Omsøkte tiltak vil krysse denne flyttleien. NVE mener likevel at konsekvensene for reindriften vil være av midlertidig karakter, da rørgaten over tid vil revegeteres. NVE har her lagt vekt på at tiltaket er planlagt under skoggrensa i et frodig område, og antar at revegeteringen i området vil gå relativt raskt. NVE har lagt stor vekt på at flyttleien ikke blir avskåret permanent, ved at rørgaten graves ned. Konsekvensene for reindriften kan også reduseres gjennom avbøtende tiltak som restriksjoner i anleggstiden, og smal anleggsbredde der rørgata krysser flyttleien. Tiltakets innvirkning på beiteområder vurderes også av NVE til å være av midlertidig art. NVE har også tatt med i betraktningen at tiltaksområdet ligger i et område med hytter, bilveier, kraftlinjer og en del menneskelig aktivitet allerede. NVE ser ingen grunn til at omsøkte tiltak skal gi varige negative virkninger for reindriften. Dersom det blir gitt konsesjon til tiltaket må inntaket av reindriftsmessige grunner utformes slik at det ikke er til hinder/sjenanse for rein og reindriften.

Skoelvdalen er avgrenset som et viktig friluftsområde av A-verdi, og scorer generelt høyt på kriteriene i friluftsområdekartleggingen. Fraføring av vann i elva vil riktignok forringe lokale turområder noe, men NVE er av den oppfatning at de viktigste friluftskvalitetene og turområdene ligger lenger inne i dalen. Samlet sett har ikke NVE vektlagt landskap og brukerinteresser tungt i sin avgjørelse av konsesjonsspørsmålet, men vi noterer oss at tiltaket vil kunne ha innvirkning på lokalt friluftsliv. NVE mener likevel dette er akseptable konsekvenser ved en ev. gjennomføring av tiltaket. I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Skoelva kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. Det er påvist svært få biologiske verdier i og langs vassdraget som vil påvirkes negativt ved en ev. utbygging av Skoelva kraftverk. NVE har følgelig lagt liten vekt på biologisk mangfold i sitt vedtak.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Nordkraft Prosjekt AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Skoelva kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven. Ettersom Fylkesmannen og Sametinget har innsigelse i saken, vil utfallet avgjøres i Olje- og energidepartementet med mindre innsigelsen trekkes.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Nordkraft Prosjekt AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer en nettilknytning på 1,5 km nedgravd 22 kV PEX-kabel til eksisterende linjenett samt installering av en generator med spenning på 6,6 kV og en transformator for omsetning til 22 kV.

Nordkraft Prosjekt AS har søkt om anleggskonsesjon for bygging og drift av nødvendige høyspentanlegg, inkludert generator, transformator og høyspentledning til eksisterende nett.

Forhold til overliggende nett

Produksjonen fra Skoelva kraftverk mates inn mot Fossmoen transformatorstasjon. Det er per i dag ingen kapasitetsproblemer i overliggende transformatorstasjon.

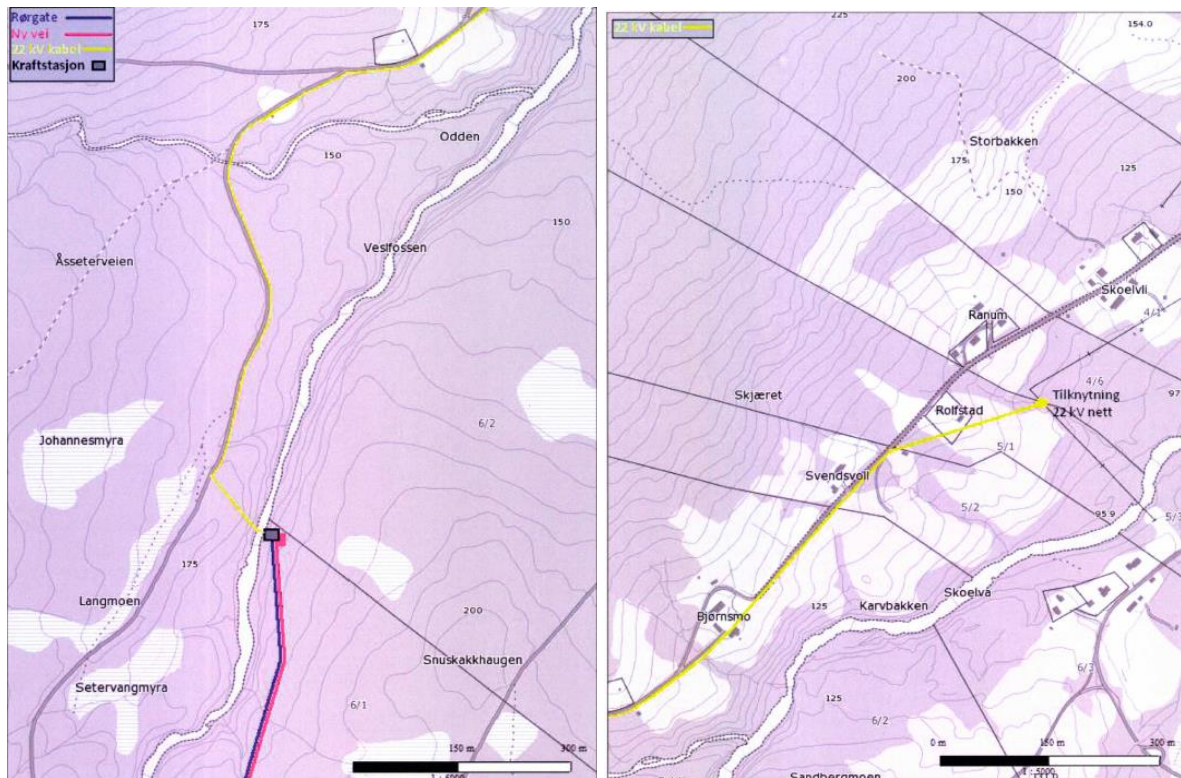
Produksjon ved Skoelva tilsvarende 6,9 MW er imidlertid ikke mulig å levere inn på eksisterende distribusjonsnett da spenningsgrenser vil overskrides og ulike komponenter vil bli overbelastet. Maksimal tillatt aktiv produksjon i dagens nett er 4,8 MW, forutsatt at anlegget dimensjoneres for å kunne produsere med effektfaktor på 0,95 (induktiv). Alternativ til redusert produksjon er forsterking av dagens 22 kV distribusjonsnett inn til Fossmoen transformatorstasjon. En oppgradering av distribusjonsnettet vil ifølge Troms Kraft Nett koste om lag 4,4 millioner kroner.

Tilknytning av Skoelva kraftverk til overliggende nett

Skoelva kraftverk er tenkt koplet til eksisterende 22 kV-nett via en 1,5 kilometer lang jordkabel. Jordkabelen legges fra kraftstasjonen, over elva og langs med veien frem til eksisterende 22 kV kraftledning ved Skoelvia, se figur 1. Fra kraftstasjonen og frem til veien vil kabelen krysse et område med glissen bjørkeskog. Fra punkt hvor kabelen treffer veien vil kabelen legges i veigrøfta frem til Bjørnsmo, og fra Bjørnsmo vil kabeltraseen legges over innmark de siste 300 meterne frem til eksisterende 22 kV kraftledning ved Skoelvia. NVE mener kabelen ikke vil ha negative virkninger for området etter at kabelgrøfta har grodd igjen. NVE legger til grunn at det inngås minnelig avtale med grunneier for fremføring av traseen da det ikke er søkt om ekspropriasjonstillatelse for kabelen.

NVE vil sette et vilkår i konsesjonen for tilknytning om at ledig nettkapasitet er avklart med netteier før anleggsstart.

Virkningene av nettilknytningen har inngått i NVEs helhetsvurdering av kraftverksplanene. NVE har ikke gjort en egen vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jmfør konsesjonsvilkårenes post 4. NVE mener det er hensiktsmessig å gi Nordkraft Produksjon AS anleggskonsesjon for nettilknytning, transformator og generator for Skoelva kraftverk.

Figur 1: Gul strek viser kabeltraseen fra start ved kraftverket (kart til venstre) frem til eksisterende nett ved Skoelvi (kart til høyre).

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	3356
Alminnelig lavvannføring	l/s	693
5-persentil sommer	l/s	630
5-persentil vinter	l/s	150
Maksimal slukeevne	m ³ /s	9,4
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	280
Minste driftsvannføring	l/s	150

Søker har selv søkt om å slippe en differensiert minstevannføring på 800 l/s og 150 l/s for henholdsvis sommer og vinter. NVE merker seg at omsøkte største slukeevne er høy (280 %). NVE mener likevel omsøkte minstevannføring vil ivareta elvas landskapseffekt i tilstrekkelig grad.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 800 l/s i tiden 01.05. til 30.09. og 150 l/s resten av året. Samlet produksjon vil da bli på 16,5 GWh/år, basert på søkers beregninger. Dette er i tråd med hva som er omsøkt, og vil følgelig ikke ha innvirkning på produksjon eller kostnader.

Dersom tilsiget ved inntaket er mindre enn minstevannføringskravet, hele tilsiget slippes forbi inntaket.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jmfør våre merknader under avsnittet ”Forholdet til energiloven”.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell angir rammene som ligger til grunn for konsesjonen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Valg av alternativ	NVE gir tillatelse til endelig omsøkte alternativ, men uten bru over elva, da dette ikke er nødvendig for vassdragsanlegget sin del.
Inntak	Inntaket er planlagt på kote 250. Nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan, men må være nedstrøms den krappe svingen i elva ved planlagte inntak, da inntak oppstrøms dette vil føre til uforholdsmessige store masseuttak. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Rørgata skal graves ned på hele strekningen. Dette kan ikke endres ved detaljplan med mindre alternativet er tunnel. For å hindre at det dannes en permanent skråning av sprengstein ned mot elva, skal rørgata trekkes noe bort fra elva selv om dette medfører økt uttak av masser. Det er viktig at det jobbes smalt der rørgata krysser flyttlei for rein, samt nedenfor hyttene.
Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal plasseres i tråd med det som er oppgitt i søknaden ca. på kote 155, men nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan.
Største slukeevne	Søknaden oppgir ca. 9,4 m ³ /s.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 0,15 m ³ /s.
Installert effekt	Søknaden oppgir maksimalt 6,9 MW. Nøyaktig installert effekt kan justeres ved detaljplan.
Antall turbiner/turbintype	Med et fall på 95 m mener søker at tiltaket er skjæringspunktet mellom Peltonturbin og Francisturbin, og endelig valg av turbintype er ikke fastsatt. Uansett skal samlet maksimal installert effekt ikke overstige 6,9 MW. Turbintype og antall kan endres i detaljplan.
Vei	Det søkes om etablering av 750-800 m ny vei. Anleggsveier som skal gå langs rørgata er omsøkt som midlertidige. I tillegg søkes det om 200-300m midlertidig vei utover dette. En smal anleggsbredde skal inkludere rørgate og midlertidig anleggsvei i krysningspunktet ved flyttleien, samt nedenfor hyttene.
Avbøtende tiltak	Anleggsarbeidet og anleggstiden skal tilpasses reindriften i området.

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer i tabellen ovenfor kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger. Montering av predatorsikre rugekasser for fossefall i tilknytning til kraftverkets utløpstunnel eller ev. kjente reirlokalteter vil kunne være et slikt tiltak.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen og Sametinget for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Post 10: Registrering av minstevannføring m.v.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

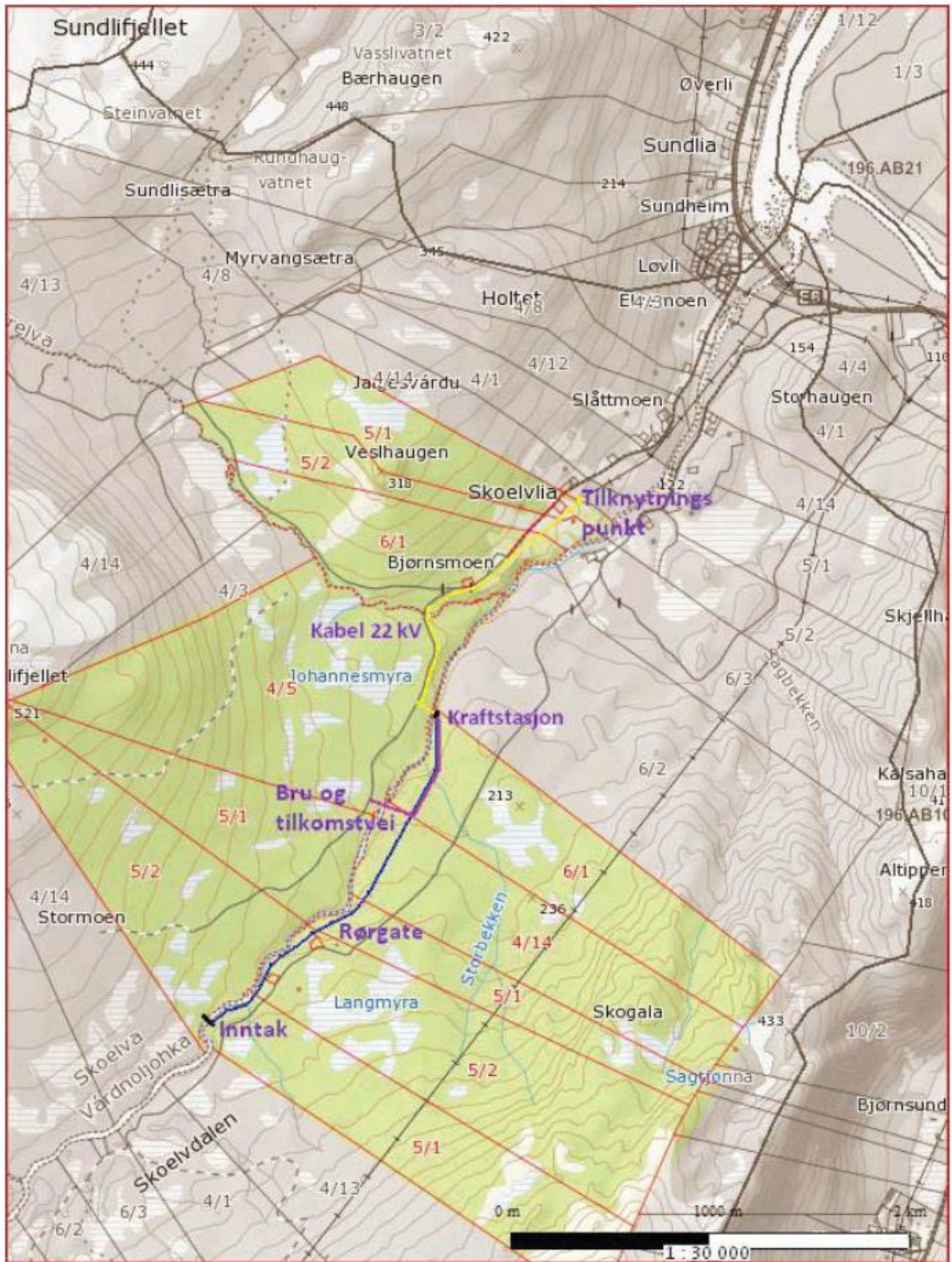
Øvrige forhold

Det er en tvist om fallrett og eiendomsforhold midt på utbyggingsstekningen. Dette gjelder eiendommen mellom én av hyttene og elva. NVE har mottatt brev fra begge parter vedrørende dette, (NVE-ref. 201103413-18, 201103413-43) og anser dette som et privatrettslig spørsmål. NVE forutsetter at privatrettslige forhold er avklart før detaljplanen godkjennes.

Vedlegg

Kart over tiltaksområdet

Kart over friluftsområdet Skoelvdalen – Sundlifjellet

Kart over tiltaksområdet.

